

ประเทศไทยในตำนานจีน

นายพันเอก หลวงพรหมโยธี
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

พิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ

นายอิงยุคหลง ลำซำ

ณ วัดทองธรรมชาติ

๒ มกราคม ๒๔๘๒

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์

May 5, 1912

ประเทศไทยในตำนานจีน

นายพันเอก หลวงพรหมโยธี
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

พิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ

นาย^๕อิงยุคหลง ตำบ่อ

ณวัดทองธรรมชาติ

๒ มกราคม ๒๔๘๒

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์

71

327.593051

955

Q.4

คำนำ

นายพันเอก หลวงพรหมโยธี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม ได้ขอให้กรมศิลปากรจัดหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้
พิมพ์ เพื่อแจกในงานฌาปนกิจศพ นายอึ้งบุคหลง ลำซำ
ในฐานะที่นายพันเอก หลวงพรหมโยธี มีความคุ้นเคยชอบพอ
กับตระกูลลำซำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายจุลินทร์ ลำซำ บุตร
กรมศิลปากรได้เลือกเรื่องซึ่งว่าด้วยประวัติในตำนานจีน ซึ่ง
ราชบัณฑิตยสภาได้เคยพิมพ์มาแล้ว เป็นหนังสือที่มีประโยชน์
เรื่องหนึ่ง สำหรับช่วยประกอบการศึกษาประวัติของประเทศไทย
แต่ในเวลานี้หาได้ยาก นับเป็นโอกาสดีที่จะได้พิมพ์ใหม่อีก
ครั้งหนึ่ง

หนังสือเรื่องต้นฉบับเป็นภาษาจีน ปรากฏว่าได้เรียบเรียง
ขึ้นในสมัยราชวงศ์ใต้เซ่ง แผ่นดินเขียนหลง โดยที่พระมหากษัตริย์
พระองค์นั้นได้ทรงตั้งกรมการประกอบด้วยปราชญ์ทางประวัติ-
ศาสตร์หลายคนเรียบเรียงขึ้น พระเจนจันอักษรได้แปลถวาย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการพิมพ์ครั้งใหม่
นี้ได้พิมพ์ตามฉบับเดิม มิได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงประการใด
คำว่า “สยาม” ก็คงปล่อยไว้ เพราะไม่ต้องการแก้ต้นฉบับ
คำอธิบายต่างๆ ซึ่งพิมพ์ด้วยอักษรตัวเล็กไว้ข้างล่างนั้น เป็นของ
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งได้
พิมพ์ไว้ตามฉบับเดิมด้วย

เรื่องราวที่กล่าวในหนังสือเล่มนี้ มีข้อความที่ถูกต้องอยู่เป็นอันมาก แต่ที่คลาดเคลื่อนเข้าใจผิดพลาดไปก็มีหลายแห่ง ท่านผู้อ่านพึงถือว่าหนังสือเล่มนี้เป็นเพียงเครื่องช่วยประกอบการศึกษา

กรมศิลปากรขออนุโมทนาในการที่นายพันเอก หลวงพรหมโยธี ได้ช่วยเหลือให้หนังสือเรื่องนี้แพร่หลายอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พิมพ์เรื่องขึ้นในงานฉานปกิจศพ นายอึ้งยฺหฺกหลง ลำซำ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ประกอบทำการกุศลสาธารณประโยชน์มาในประเทศไทยเป็นอเนกประการ นายอึ้งยฺหฺกหลง ลำซำ ได้เอื้อเฟื้อช่วยเหลือราชการมาแล้วหลายอย่าง และเป็นที่ยอมรับชมชอบทั่วไป ความแตกดับแห่งชีวิตของนายอึ้งยฺหฺกหลง ลำซำ อันเกิดขึ้นโดยปัจจุบันนั้น เป็นที่เศร้าสลดในหมู่คนไทยเป็นอันมาก

ขอกุศลบุญราศีอันเกิดจากการกระทำของบุตรภริยามิตรสหาย เนื่องในงานฉานปกิจครั้งนี้ จงสำเร็จผลเป็นสุขประโยชน์แก่ นายอึ้งยฺหฺกหลง ลำซำ ผู้ล่วงลับไปแล้ว เทอญ

กรมศิลปากร

ประเทศไทยในตำนานจีน

แปลจากจดหมายเหตุจีน

ตอนที่ ๑ ว่าด้วยภูมิประเทศและชนบทธรรมเนียม

ขุนเจินจิ้นอักษร (สุดใจ) แปลออกจากหนังสือหวงเฉียว
บันเหียนทงเค้า เล่ม ๓๔ หน้า ๔๐ หน้า ๔๑

หนังสือหวงเฉียวบันเหียนทงเค้านั้นเป็นหนังสือหลวง ขุน
นาง ๖๖ นายเป็นเจ้าพนักงาน เรียบเรียงในสมัยราชวงศ์ไต้เซ่ง
เมื่อแผ่นดินเจียนหลงปีที่ ๔๒ เติงอว (ตรงกับระกา.พ.ศ. ๒๓๒๐
ในครั้งกรุงธนบุรี)

เสียมหลอก๊ก

เสียมหลอก๊กอยู่ฝ่ายทิศตะวันออกเมืองกวางหล่ำ (เมือง
กวางตุ้งเดี๋ยวนี้) เฉียงห้วนอน (เฉียงไต้) เมืองกังฟูจ้าย
(กำพูชา) ครั้นโบราณมีสองก๊ก^(๑) เสียม (สยาม คือ สุโขทัย)

(๑) หมายความว่า เมื่อสมัยไทยแรกตั้งกรุงสุโขทัยเป็น
อิสสระชนทางฝ่ายเหนือ พวกเขียดยวมยังปกครองกรุงละโว้อยู่ทาง
ฝ่ายใต้

ถัก ๑ หลอยก (ละโว้) ถัก ๑ อาณาเขตต์ ๑.๐๐๐ ลีเศษ
(นับก้าวเท้าแต่ ๑ ถึง ๓๖๐ ก้าวเท้า จึงเรียกว่าลี) ปลายแดนมี
ภูเขาล้อมตลอด

ในอาณาเขตต์แบ่งเป็นกัณฑ์ (เมืองประเทศราช) กัณฑ์
(อำเภอ) กัณฑ์ขึ้นอยู่ (เมือง) ขึ้นต่อคำคู่มือ (เมืองพระยามหานคร
คือเมืองเอกเมืองโท)

คำคู่มือมี ๙ (แต่งคำรำนในสมัยกรุงศรีอยุธยา) คือ

(๑) เสียมหลอ	(กรุงศรีอยุธยา)
(๒) ค้อเล้าส้ม	(เมืองนครราชสีมา)
(๓) จกเข้าปิ่น	(เมืองสัชชนาลัย)
(๔) พัสลก	(เมืองพิษณุโลก)
(๕) สกก้อดท้าย	(เมืองสุโขทัย)
(๖) ไกวผิวพิ	(เมืองกำแพงเพชร)
(๗) ตำนาวส	(เมืองตะนาวศรี)
(๘) ท้าวพิ	(เมืองทวาย)
(๙) ลกบ	(เมืองนครศรีธรรมราช ^(๑))

(๑) ชื่อเมืองที่ ๓ - ๘ - ๙ ภาษาจีนตั้งห่างไกล คงอธิบาย
ตามกฎหมายเท่านั้น

ชัยภูมิ ๑๔

- (๑) ไช้ชนะ (เมืองไชยนาท)
- (๒) บู้เกล้า
- (๓) บู้ไช้ (เมืองพิชัย)
- (๔) ตงป็น
- (๕) ลูโซ่ง
- (๖) พัพ (พริบพรี คือ เมืองเพชรบุรี)
- (๗) พล
- (๘) ไช้เอ๋ย (เมืองไชยา)
- (๙) ตอเท่า
- (๑๐) กันบู๊ (เมืองกาญจนบุรี)
- (๑๑) สี่หลวง (เมืองสระหลวง คือ พิจิตร)
- (๑๒) อวดไช้ยอก (เมืองไทรโยค)
- (๑๓) พันสวัน (เมืองนครสวรรค์)
- (๑๔) เจียมบันคอซัง (ชุมพร กุย ปราณ)

ชัยภูมิ ๑๒ พันแผ่นดินข้างฝ่ายทิศตะวันตกเฉียงปลายดิน (ทิศเหนือ) หรือเฉียงเหนือมีหินกรวด ด้วยเป็นอาณาเขตต์เสื่อมกักอาณาเขตต์ หลอฮกก็ก่ออยู่ฝ่ายทิศตะวันออกเฉียงหัวนอนหรือเฉียงใต้ พันแผ่นดินราบและชุ่มชื้น เมืองหลวงมีแปดประตู กำแพง

เมืองก่อด้วยอิฐ^(๓) เลียบรอบกำแพงเมืองประมาณ ๑๐ ลีเศษ
 ในเมืองมีคลองน้ำเล็กเรือไปมาได้ นอกเมืองข้างฝ่ายทิศตะวันตก
 ตกเฉียงห้วนนอนหรือเฉียงใต้ ราษฎรอยู่หนาแน่น กักอ่อง (พระเจ้าแผ่นดิน)
 อยู่ในเมืองข้างฝ่ายทิศตะวันตก ที่อยู่สร้างเป็น
 เมืองเลียบรอบกำแพงประมาณสามลีเศษ เตี้ย (พระที่นั่ง) เขียน
 ภาพลายทอง หลังคาเตี้ยมุงกระเบื้องทองเหลือง ชิด (ตำหนัก
 และเรือน) มุงกระเบื้องตะกั่ว เกย เอาตะกั่วหุ้มอิฐ ลูกกรง
 เอาทองเหลืองหุ้มไม้ กักอ่องชุดเสงกิมจิงไช้เกีย (พระเจ้า
 แผ่นดินเสด็จตำบลใด ก็ทรงราชยาน) บางครั้งก็ทรงช้างที่มีภูบ
 สัว (พระกลดและร่ม) ที่กันทำด้วยผ้าแดง กักอ่องหมวยต่าง
 เเตงเตี้ย (พระเจ้าแผ่นดินเสด็จออกนอกท้องพระโรงทุกเวลาเช้า)
 พวกขุนนางอยู่ที่พินปูพรม นั่งพับเข่าตามลำดับ แล้วยกมือขึ้น
 ประณมถึงศีรษะ ถวายดอกไม้สดคนละหลายช่อ มีกิจก็เอา
 บุนจื่อ (หนังสือ) อ่านขึ้นถวายด้วยเสียงอันดัง คอยกักอ่อง
 วินิจฉัยแล้วจึงกลับ

เสียมหลอ^๓กักมีขุนนาง ๔ ตำแหน่ง

- (๑) อกออวัง (ออกญา)
- (๒) อกา^๓เล่า (ลอกพระ)

(๓) ตามเรื่องพงศาวดารว่าก่อนเมื่อแผ่นดินสมเด็จพระมหา
 จักรพรรดิ

- (๓) ออกหมั่ง (ออกเมือง)
 (๔) ออกควน (ออกขุน)
 (๕) ออกมุ่น (ออกหมั่น)
 (๖) อนบุ่น
 (๗) ออกบั้ง (ออกพัน)
 (๘) ออกล้ง (ออกหลวง)
 (๙) ออกคิว

การตั้งแต่งขุนนางให้เจ้าพนักงานไปเลือกเอา ราษฎรในหมู่บ้าน มอบให้คำคู่สือ ๆ จึงให้ผู้ที่จะเป็นขุนนางนำหนังสือมาถวาย อ้อง ๆ ก็สอบไล่ตามวิธีที่เคย และสอบไล่ข้อปกครองราษฎรด้วย แม้ผู้ที่มาสอบไล่ตอบถูกต้อง อ้องก็ตั้งให้เป็นขุนนางเข้ารับราชการตามตำแหน่ง ที่ตอบไม่ถูกต้องก็ไม่ได้เป็นขุนนาง วิธีสอบไล่นั้นสามปีครั้งหนึ่ง แต่หนังสือชาวสยามหลอกก็เขียนไปทางข้าง ด้วยไม่ได้เล่าเรียนห่างยี่ (หนังสือจีน)

แต่ก็อ้องนั้นกลัวหวด (ไว้พระเกษายาว) ฮกเชก (เครื่องแต่งพระองค์) มงกุฎทำด้วยทองคำประดับป้อเจียะ (เพชรนิลจินดาที่เกิดจากหิน) รูปคล้ายตัวหมง (หมวกยอดแหลมสำหรับนายทหารใส่เมื่อเวลาออกรบศึก) เสี่ยงอี่ (ภูเขาเจียง) ยาวสามเจียะ (นับนิ้ว ๑ ถึง ๑๐ เรียกว่าเจียะ) ไข่แพรตั่งห้าสี่ เขียว (ภูเขาทอง) ทำด้วยด้ายห้าสี่ เอ้ย. บ้วย (ฉลองพระบาท ถุงพระบาท) ทำด้วยแพรตั่งสีแดง

ขุนนางและราษฎรไว้ผมยาวเกล้ามวยใช้ปิ่นปักและใช้ผ้าขาว
พันศีรษะ ขุนนางตำแหน่งที่ ๑ ถึงที่ ๔ ใช้หมวกทองคำประดับ
ป่อเจียะ (เพลอย) ตำแหน่งที่ ๕ ถึงที่ ๘ ใช้หมวกทำด้วยแพรตั่ง
และทำด้วยกำมะหยี่ นุ่งห่มใช้ผ้าสองผืน รองเท้าทำด้วยหนังโค
ผู้นุ่งใส่กำวย (รัดเกล้า) ก่อนไปข้างหลัง เครื่องปักผมใช้เข็ม
เงินเข็มทอง หน้าผัดแป้ง นิ้วมือนั้นใส่แหวน รัดเกล้าและ
แหวนของคนจนทำด้วยทองเหลือง ผ้าห่มทำด้วยผ้าห้ายี่กดอก
ผ้าถุงก็ทำด้วยผ้าห้ายี่แต่เอาไหมทองยกดอก นุ่งผ้าสูงพื้นดิน
๒-๓ นิ้ว ใส่รองเท้าก็ทำด้วยหนังสีดำสีแดง

ฤดูใบไม้ผลิในสยามหล่อกลิ้งไม่เที่ยง พื้นแผ่นดินก็เปียก
และ ชาวชนต้องอยู่เรือนเป็นหอสูง (เรือนโบราณที่มีชั้นบนชั้น
ล่าง ชั้นบนจีนเรียกว่าหอ) หลังคามุงด้วยไม้ห่มากเอาหาวผูก ที่
มุงด้วยกระเบื้องก็มี เครื่องใช้ไม่มีโต๊ะ เก้าอี้และม้านั่ง ใช้แต่พรม
กับเสื่อหาวปูพื้น ประชาชนนับถือเชกกา (พุทธศาสนา) ผู้ชาย
บวชเป็นเณร (พระภิกษุ) ผู้นุ่งบวชเป็นหนี่ (นางชี) ไปอยู่
ตามวัด ผู้ที่มียศศักดิ์และมั่งมีนั้น เคารพหุด (นับถือพระภิกษุ
ที่สำเร็จ) มีเงินทองถึงร้อยก็ทำทานถึงหนึ่งด้วยไม่มีความเสียดาย

แม้ชาวชนถึงแก่ความตาย ก็เอาน้ำโปรยถวายเป็นอันดี
จึงเอาไปฝัง ศพคนจนเอาไปทิ้งไว้ที่ฝั่งทะเล ในทันใดก็มีกาหมู่
หนึ่งมาจิกกิน บัดเดี๋ยวหนึ่งก็สูญสิ้น ญาติพี่น้องของผู้ตายร้อง
ไห้เอากะตุกทิ้งลงในทะเล เรียกว่าเนยวัจ (ฝังศพกับนก)

การซื้อขายใช้เบี้ยแทนตังจ (กะเปาะทองเหลือง) บัใดไม่ให้เบี้ย
แล้วความไขก็เกิดชุกชุม

ขุนนางและราษฎรที่มีเงิน จะใช้จ่ายแต่ลำพังนั้นไม่ได้
ต้องเอาเงินส่งไป เมืองหลวงให้ เจ้าพนักงาน หลอมหล่อเป็นเม็ดเงิน
(คือเงินผดด้วง) เอาตราเหล็กตีมีอักษรอยู่ข้างบนแล้วจึงใช้จ่าย
ได้ เงิน ๑๐๐ ตำลึงต้องเสียค่าภาษีให้หลวง ๖ สลึง ถ้าเงินที่
ใช้จ่ายไม่มีอักษรตราจับผู้เจ้าของเงินลงโทษว่าทำเงินปลอม จับ
ได้ครั้งแรกตัดนิ้วมือขวา ครั้ง ๒ ตัดนิ้วมือซ้าย ครั้ง ๓ โทษถึง
ตาย การใช้จ่ายเงินทองสุดแล้วแต่ผู้หญิง ด้วยผู้หญิงมีสติปัญญา
ผู้ชายที่เป็นสามีก็ต้องเชื่อฟัง

ชาวชนเลียมหลอกก็มีชื่อไม่มีแซ่ ถ้าเป็นขุนนางเรียกว่า
ออกมั่ง (ออกนั้น ๆ) ผู้ที่มั่งมีเรียกว่านายมั่ง ยากจนเรียกว่า
อ้ายมั่ง ขนบธรรมเนียมของชาวชนนั้นแข็งกระด้าง การรบศึก
สงครามชำนาญทางเรือ ใต้เจียง (นายทหารใหญ่) ดาบและจี้
เอาเซ่งทิ (เครื่องรง) พันกายสำหรับป้องกันหอก ดาบ และจี้
(ลูกธนู) เซ่งทินั้นกระดุกศีรษะไว้ ว่ายังพันแทงไม่เป็นอันตราย

สิ่งของที่มิในประเทศ อำพันทองที่หอม ไม้หอมสีทอง
ไม้หอมสีเงิน เนื้อไม้ ไม้ฝาง ไม้แก่นดำ งาช้าง หอระดาน
กระวาน พริกไทย ใต้ปึงจ้อ (ผลไม้) เฉียงหมุยโล้ว (น้ำ
ลูกไม้กลิ่น) ไชรเอี้ยเซียม (แพรมาจากเมืองพุทเกด) แพร
ลายทอง สิ่งของที่กล่าวนี้เคยเอามาถวายเป็นเครื่องบรรณาการ

ทองคำและหินสีต่าง ๆ ที่มีในประเทศ ทองคำก้อน ทองคำทราย ปิ้อเจียะ (พลอยหินต่าง ๆ) ตะกั่วแข็ง

สัตว์สี่เท้า สัตว์สองเท้า สัตว์มีเกล็ด ที่มีในประเทศ แรด ช้าง นกยูง นกแก้วห้าสี ลกจุกกุ (เต่าหกเท้า)

ผลไม้และต้นไม้ที่มีในประเทศ ไม้ไผ่ใหญ่ ไม้ไผ่สีสุก ไม้ไผ่เลียง ผลทับทิม แดง พัก

สิ่งของมีกลิ่นหอม กฤษณา ไม้หอม กานพลู หลอม (ละโว้เครื่องยา) แต่หลอมกลิ่นกลั่นหอมคล้ายกฤษณา นามประเทศคงจะตั้งตามชื่อของสิ่งนี้

ตอนที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องพงศาวดาร

แปลออกจากหนังสือคัมเตยชกทงจี เล่ม ๕ หน้า ๓๔ หน้า ๓๕ หน้า ๓๖ หน้า ๓๗ หน้า ๓๘

หนังสือคัมเตยชกทงจินเป็นหนังสือหลวง ขุนนาง ๖๖ นายเป็นเจ้าพนักงานเรียงหนังสือคัมเตยชกทงจิน เมื่อแผ่นดินเขียนหลวงปีที่ ๓๒ เสด็จหาย (ตรงกับปีบุญ พ.ศ. ๒๓๑๐) ในราชวงศ์เชง ต่อมาถึงแผ่นดินเขียนหลวงปีที่ ๕๐ อี้จี้ (ตรงกับปีมะเสง พ.ศ. ๒๓๘๒) ขุนนางจ้อโดวหยังฮ้อช้อกักก (เจ้ากรมพระอาลักษณ์ฝ่ายขวา) กับขุนนางค้าขายเค่งช้อเล็กเซี่ยะหิม (ค้าขายเค่งเป็นกรมข่อยในกระทรวงเมือง) ได้ชำระหนังสือคัมเตยชกทงจินอีกครั้งหนึ่ง.

พระเจ้าหงวนสัว้วฮองเต้ (ครั้งนั้นเป็นมงโกลได้ราชสมบัติ
ในกรุงจีน เป็นปฐมกษัตริย์วงศ์หงวน นามแผ่นดินเรียกว่าหงวน)
แผ่นดินหงวนปีที่ ๑๕ หยิมโหวงลักหง้วย (ตรงกับเดือน
แปดปีมะเมีย พ.ศ. ๑๘๒๕ ปี) พระเจ้าหงวนสัว้วฮองเต้ รับ
สั่งให้ขุนนางกวนกุนโหวซ้อหอจ้อจ้เป็นราชทูตไปเสียมก๊ก (ใน
รัชกาลพระเจ้ารามคำแหงมหาราชครองกรุงสุโขทัย)

แผ่นดินหงวนปีที่ ๒๖ กว่จ้อหง้วย (ตรงกับเดือน ๑๒
พ.ศ. ๑๘๓๒) หลอฮกก็๊ก^๑ ให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการ
มาถวาย

แผ่นดินหงวนปีที่ ๒๘ ซินเป้าจ้อหง้วย (ตรงกับเดือน ๑๒
ปีเถาะ พ.ศ. ๑๘๓๔) หลอฮกก็๊ก^๑ ออ้งให้ราชทูตนำราชสาสน
อักษรเขียนด้วยน้ำทอง (จารึกแผ่นทอง) กับเครื่องบรรณาการ
คือทองคำ งามข้านกกระเรียน นกแก้วห้าสี ขนนกกระเต็น นอรมาด
อำพันทองมาถวาย

แผ่นดินหงวนปีที่ ๓๐ กุ่ยจ้อหง้วย (ตรงกับเดือนหกปี
มะเสง พ.ศ. ๑๘๓๖) พระเจ้าหงวนสัว้วฮองเต้มีรับสั่งให้ราช
ทูตไปทำพระราชไมตรีด้วยพระเจ้าเสียมก๊ก (พระเจ้ารามคำแหง
มหาราช)

แผ่นดินหงวนปีที่ ๓๑ กะโหวงชิดหง้วย (ตรงกับเดือน

๑ หลอฮกก็๊กคือเมืองหวู่ไค้ จะยังมีราชวงศ์ซอมครของฮู่
ณเมืองตพบุรีหรือรวมกับเมืองอุ๋ตองแต่ยังไม่ทราบแน่

เกาปมะเมย พ.ศ. ๑๘๓๓) ในปีนั้นพระเจ้าหงวนสัวโจวฮ่องเต้
สวรรคต พระเจ้าหงวนแสงจงฮ่องเต้ขึ้นเสวยราชสมบัติ แต่ยังไม่
ได้เปลี่ยนนามแผ่นดิน เสียมก๊กอ่องกัมกตั้ง (รวมคำแหง)
มาเฝ้า พระเจ้าหงวนแสงจงฮ่องเต้รับสั่งกับเสียมก๊กอ่องกัมกตั้ง
ว่า แม้ท่านคิดว่าเป็นไมตรีกันแล้วก็ควรให้ลูกชายหรือขุนนาง
เป็นจ่านำไวย้าง

แผ่นดินไต้เต็ก (นามแผ่นดินของพระเจ้าหงวนแสง
จงฮ่องเต้) ปีที่ ๔ แกงจ้อลกห้วย (ตรงกับเดือน ๘ ปีชวด พ.ศ.
๑๘๔๓) เสียมก๊กอ่องมาเฝ้า (เป็นครั้งที่ ๒)

แปลออกจากหนังสือคิมเตยสกทงจี่เล่ม ๔๐ หน้า ๕๕

หนังสือคิมเตยสกทงจี่เป็นหนังสือหลวง ขุนนางวงศ์ไต้เซง
๖๖ คน เป็นเจ้าพนักงานเรียบเรียง เมื่อแผ่นดินเจียนหลงปีที่ ๓๒
เตงหาย (ตรงกับปีฉลู พ.ศ. ๒๓๑๐)

เสียมก๊ก

เมื่อครั้งวงศ์หงวน (ครั้งนั้นมิงโกลได้ราชสมบัติในกรุงจีน)
ในแผ่นดินพระเจ้าหงวนแสงจงฮ่องเต้ (พระเจ้าหงวนแสงจงฮ่องเต้
กษัตริย์ที่ ๒ วงศ์หงวนขึ้นครองราชสมบัติปีอีดบี ตรงกับปีมะแม
พ.ศ. ๑๘๓๘ ขนานนามแผ่นดินว่าวุ่นเจ็ง) เสียมก๊กให้ราชทูต
นำราชสาสน์อักษรเขียนด้วยน้ำทองคำถวาย ด้วยเสียมก๊กกับมา

ลือเอ้อก๊ก (มะลายู) ทำสงครามโดยสาเหตุความอาฆาตกัน
เฉียวเถง (รัฐบาล) แต่งให้ราชทูตนำหนังสือตอบราชสาสนไป
ถึงเสียมก๊ก ว่ากล่าวประนีประนอมให้เลิกสงครามกันเสียทั้ง
สองฝ่าย

ในแผ่นดินไต้เต็ก (นามแผ่นดินที่เรียกเจิ้งวันนั้นยกเลิก
เมื่อปีไ้ป๋อชุนตรงกับปีวอก พ.ศ. ๑๘๓๕ นามแผ่นดินที่เรียกไต้เต็ก
นี้ ขนานขึ้นเมื่อปีเตงอิว ตรงกับปีระกา พ.ศ. ๑๘๔๐ แผ่นดิน
ไต้เต็กมี ๑๑ ปี) เสียมก๊กให้ราชทูตมาขอมา พระเจ้าหงวนเสงจง
ฮ่องเต้ประทานเสือกิมหลือ (เสือบศลายทอง) ให้ไป

ในหนังสือขั๊ปสี่ซ้อตอนเหม็งซ่งวักกเลียดตัวน (เรื่อง
นานาประเทศในรัชกาลวงศ์เหม็ง) เล่ม ๘๒๘ หน้า ๓๕ ถึงหน้า ๔๐
มีข้อความดังนี้

เสียมหลอชก๊ก

แผ่นดินหงบูปีที่ ๓ เกซุด (ตรงกับจอ พ.ศ. ๑๕๑๓)
พระเจ้าโก้วโจวฮ่องเต้ (จุหงวนเจียงไ้ราชสมบัติ เป็นพระเจ้า
โก้วโจวฮ่องเต้ปฐมกระษัตริย์วงศ์เหม็ง ครองราชสมบัติปีไ้ว้ชุน
ตรงกับวอก พ.ศ. ๑๕๑๑ ขนานนามแผ่นดินว่าหงบู อยู่ในรัชกาล
๓๑ ปี วงศ์เหม็งตั้งกรุงที่เมืองน่านกิง สมัยนี้เรียกว่าเมืองเกียง

ลิ่งฟู แขวงมณฑลเกียงซู) รับสั่งให้หลุยจ่งจุ่นเป็นราชทูต ถือหนังสือรับสั่งไปชวนเสียมหลอฮกก๊ก^๑ ให้เป็นไมตรี

แผ่นดินหงบูปีที่ ๔ ชินหาย (ตรงกับกุญ พ.ศ. ๑๕๑๑) เสียมหลอฮกก๊กอ่อง เขียนลายดเจียวป๋เอ็งย (สมเด็จพระเจ้าพระยาฯ) ให้ราชทูตเชิญพระราชสาสนและพาช้างกับเต่าหกเท้า และสิ่งของในพื้นประเทศมาเจริญทางพระราชไมตรีพร้อมกันกับหลุยจ่งจุ่น พระเจ้าไถโจ้วฮ่องเต้รับสั่งให้เจ้าพนักงานเอาแพรม้วนประทานไปให้อ่อง กับประทานผ้าม้วนให้ราชทูตด้วย

ในปีนั้นเสียมหลอฮกก๊กอ่อง ให้ราชทูตกลับมาถวายไข่มงคลในการขึ้นปีใหม่ พระเจ้าไถโจ้วฮ่องเต้ รับสั่งให้เจ้าพนักงานเอาพงสาวดารเรื่องไฉ่ราชสมบัติ กับแพรม้วนผ้าม้วนประทานไปให้อ่อง

แผ่นดินหงบูปีที่ ๕ หย่มจื่อ (ตรงกับชวด พ.ศ. ๑๕๑๕) เสียมหลอฮกก๊กอ่องให้ราชทูตพาหมี, ชนเผือก, กับสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย

แผ่นดินหงบูปีที่ ๖ กุ่ยทว (ตรงกับฉลู พ.ศ. ๑๕๑๖) ราชทูตเสียมหลอฮกก๊กนำสิ่งของมาถวาย

ในปีนั้นนางเขียนเลาะชื่อตั้งซึ่งเป็นพระพันางของเสียมหลอ

๑ สยามกับตะโง้วรวมเป็นประเทศเดียวกันแล้ว จึงจึงเรียกรวมว่าเสียม-หลอฮก-ก๊ก แล้วจึงมากลายเป็นเสียมหลอ

ฮกก็กร้อง ให้ราชทูตเชิญพระราชสาสนซึ่งจารึกอักษรในแผ่นทองคำ กับสิ่งของในพื้นประเทศมาถวายตงกง (พระมเหสี) ตงกงไม่รับ

นางเขียนเลียบะซื้อลิ่ง ให้ราชทูตนำสิ่งของกลับมาถวายอีก พระเจ้าไถ่โจ้วฮ่องเต้ก็ไม่ทรงรับ เป็นแต่โปรดให้เลี้ยงโต๊ะราชทูต

ขณะนั้นเสียมหลอฮกก็กร้องไม่ปรึกษาสามารถ ชาวประเทศก็เชิญเขียนเลียบะไปเองยี่สือต่อต่อหลอ หลอของเสียมหลอฮกก็กร้องขึ้นครองราชสมบัติ แล้วจัดให้ราชทูตมาทูลข้อความเรื่องนี้ กับเอาสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย เจ้าพนักงานก็เลี้ยงดูราชทูต และจัดสิ่งของพระราชทานตอบแทนตามธรรมเนียม

ฮกขึ้นครองราชสมบัติใหม่ ให้ราชทูตเอาสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย และถวายไชยมงคลในการขึ้นปีใหม่ กับถวายแผนที่เสียมหลอฮกก็กด้วย ราชทูตที่มาจากก็มีสิ่งของถวาย พระเจ้าไถ่โจ้วฮ่องเต้ไม่ทรงรับสิ่งของของราชทูต

แผ่นดินหงบูปีที่ ๑ กะฮั่น (ตรงกับ พ.ศ. ๑๕๑๑) ราชทูตเสียมหลอฮกก็กขอชาลปะนำสิ่งของมาถวายที่เมืองกวางตง และบอกแก่เจ้าพนักงานว่า เรือบรรทุกเครื่องราชบรรณาการคราวนี้ มาถึงทะเลอยู่ถูกคลื่นลมพัดไปถึงทะเลหน้าเมืองไฮ่ฉ่าง เดชะบุญได้เจ้าเมืองและขุนนางช่วยจึงได้แต่ฝ่าย ไม้ฝาง, ไม้หอม, ที่เหลือลมคลื่นพัดไป มาถวาย

เทศาภิบาลมณฑลทลวงดงตอบราชทูตว่า พระเจ้าไถ่โจ้วของ
เตไม่ทรงเชื่อว่าสิ่งของที่เอามาเป็นเครื่องราชบรรณาการ เพราะ
ไม่มีพระราชสาสนกำกับมา ซึ่งราชทูตว่าเรือถูกลมคลื่นซัดแต่สิ่ง
ของยังเหลืออยู่ ทรงเห็นว่าคงจะเป็นพวกพานิชเสียมหลอฮกก็
ปลอมมา มีรับสั่งไม่ให้รับเครื่องบรรณาการไว้

พระเจ้าไถ่โจ้วของเต ตรัสสั่งแก่จิงซู (ขุนนางในที่ว่าการ
อุปราช) กับเจ้าพนักงานลับ (กระทรวงแบบธรรมเนียม) ว่า
เมื่อครั้งโบราณพวกจูโฮว (เจ้าเมืองเอก) มาเฝ้าเถียนจื่อ (พระ
มหากษัตริษาราช) นั้น ปีนึงนำสิ่งของมาถวายแต่เล็กน้อย
ครั้งหนึ่ง ถึงสามปีจึงมีสิ่งของมาถวายมากๆ เพราะเป็นการประชุม
ใหญ่ประเทศที่อยู่นอกเขตต์หัวเมืองทั้งเก้าั้น (หัวเมืองทั้งเก้าั้น
คือสิบแปดมณฑลเดิมของประเทศจีน) สี่หนึ่ง (สี่หนึ่งนั้นสามสิบ
ปี) จึงมาเฝ้าครั้งหนึ่ง และมีสิ่งของในประเทศมาถวายเพื่อให้เห็นว่า
ซื่อสัตย์สุจริต แต่เกาหลีก็นั้นรู้แบบธรรมเนียมอยู่บ้างจึงอนุญาต
ให้สามปีมาจิงก้อง ครั้งหนึ่ง ประเทศทั้งหลายที่อยู่ไกลนั้นคือ
เจียมเสี่ย (ประเทศเจียมเสี่ยนั้น คือประเทศจาม อยู่ใกล้กัน
กับเกาะไหหลำ) จังน่าง (ญวน) ซื่อเอียง (โปรตุเกศ) ซอล
(ประเทศซอลนั้นอยู่ใกล้เคียงโปรตุเกศ) เอี้ยวอ้ว (ชาว)
ปะหนี่ (ปัตตานี) ซำพัตฉี (ประเทศซำพัตฉีนั้นเคยขึ้นชวา)
เสียมหลอฮก (สยาม) จินละ (ประเทศจินละนั้น สมัยนั้น

เรียกกันง่าย ๆ คือ กัมพูชา) เคยมาถวายของเสมอฝ่ายเราต้องใช้จ่าย
มาก ตั้งแต่ตั้งออกไปจนทั่วประเทศทั้งหลายเหล่านั้นเสียว่าไม่ต้อง
มาถวายของทุกปี เพราะเป็นการลำบาก เจ้าพนักงานจึงมีราชสาสน
ไปให้ประเทศทั้งหลายทราบทั่วกัน

เมื่อมีราชสาสนไปห้ามแล้ว ประเทศทั้งหลายก็ยังมาถวาย
ของเสมอ ในปีนั้นคือ (บุตรขุนนางผู้ใหญ่หรือบุตรเจ้าประเทศ
ราชซึ่งจะได้รับทายาทของบิดาจีนเรียกว่าสีจ้อ) ของขุมั่นบังอ้อง
(เจ้าครองเมืองสุพรรณ) ชื่อเจียวหลกหวานอิน ให้ราชทูตถือ
หนังสือมาถวายสองไส้จ้อ (พระราชโอรส) และมีสิ่งของในพื้น
ประเทศมาถวาย พระเจ้าไถ่จ้าวสองได้รับสั่งให้เจ้าพนักงานนำ
ราชทูตเข้าเฝ้าตงกง (พระมเหสี) แล้ว ก็ให้เลียงคูราชทูต
กับพระราชทานสิ่งของตอบแทนให้ราชทูตนำกลับไปให้สีจ้อ

แผ่นดินหงบูปีที่ ๘ อิดแบ้า (ตรงกับเถาะ พ.ศ. ๑๕๑๘)
ราชทูตเลียมหลอฮักก็นำสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย และสีจ้อ
(โอรสซึ่งจะได้รับสมบัติ) ของมื่นถ้ายอ้งอ้งคี่เก่า (คือพระเจ้า
รามราชาองค์ที่ออกจากราชสมบัติ) ชื่อเจียวปะล่อภัยก ให้
ราชทูตนำราชสาสนกับสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย เจ้าพนักงาน
ก็ตอบแทนสิ่งของและเลียงคูราชทูตเหมือนกันกับราชทูตอ้งอ้งคี่
ที่ยังอยู่ในราชสมบัติ

แผ่นดินหงบูปีที่ ๑๐ เตงจี (ตรงกับมะเส็ง พ.ศ. ๑๕๒๐)

ชุมชนบ่งชี้ให้สื่อชื่อเจิวหลกควานอินมาเผ้า พระเจ้าไถโจ้ว
 ฮองเต้ มีความยินดี รับสั่งให้อย่างไวต่าง (ขุนนางในกระทรวง
 แบบธรรมเนียม) ชื่ออองหังซึ่งเป็นเจ้าพนักงานในลี้ปู้ (กระทรวง
 แบบธรรมเนียม) ตอบราชสาสน กับประทานตราไปให้ออง
 ดวหน่ง อักษรในดวงตรามีว่า เสียมหลกกักอ่องจ้ออัน (ตราของ
 เสียมหลกกักอ่อง) แลประทานเครื่องยศกับค่าใช้จ่ายในระหว่าง
 ไปมาให้แก่สื่อชื่อเจิวหลกควานอิน ตั้งแต่นั้นต่อไป ก็เรียกชื่อ
 ประเทศตามอักษรในดวงตราว่าเสียมหลกกัก และเคยมาถวาย
 บรรณาการเจริญพระราชไมตรีเสมอปีละครั้งก็มี สามปีสองครั้ง
 ก็มี ครั้นพระเจ้าไถโจ้วฮองเต้จัดราชการบ้านเมืองเรียบร้อยแล้ว
 ต่อหลายปีเสียมหลกกักจึงมาเจริญทางพระราชไมตรีครั้งหนึ่ง

แผ่นดินหงบูปีที่ ๑๖ กุ่ยหาย (ตรงกับกัญญ พ.ศ. ๑๕๒๔)
 ราชทูตเสียมหลกกักมาถวายของ พระเจ้าไถโจ้วฮองเต้ ประทาน
 แพร่ม้วนกับเครื่องถ้วยชามให้ราชทูตเสียมหลกกักนำไปให้กักอ่อง
 เหมือนกันกับจินละกัก (จินละกักนั้น สมัยนั้นเรียกกักงักฟูจ้าย
 คือ กัมพูชา)

แผ่นดินหงบูปีที่ ๒๐ เเตงเบ้า (ตรงกับเกาะ พ.ศ. ๑๕๓๐)
 ราชทูตเสียมหลกกักนำพริกไทยหมื่นชั่ง ไม้ฝางหมื่นชั่ง (ซึ่งหนึ่ง
 นั้นหนักสี่สิบบาท) มาถวาย พระเจ้าไถโจ้วฮองเต้รับสั่งให้
 เจ้าพนักงานเอาสิ่งของตอบแทนให้เป็นอันมาก ขณะนั้นราษฎร
 เมืองอ้วนเจียวชื่อไม้กฤษณา กับสิ่งของต่างๆ ของพวกราชทูต ผู้

รักษามืองหว่าผู้ซื้อสิ่งของไว้นั้น คบคิดกันกับพวกต่างประเทศ
ก็เอาตัวผู้ซื้อสิ่งของมาขังไว้จะลงโทษประจานมิให้ผู้ใดเอาเยี่ยงอย่าง
ครั้นพระเจ้าไถ่ไจ้ย่องเต้ทรงทราบ ก็ตรัสสั่งแก่เจ้าพนักงานว่า
ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรีต้องเดินผ่าน มาทาง
เมืองอ้วนเจียว พวกราษฎรเห็นมีสิ่งของมาขายก็ซื้อไว้ มิใช่
ว่าจะคบคิดกันกับพวกต่างประเทศ ให้ปล่อยราษฎรเหล่านั้นเสีย

แผ่นดินหงบูปีที่ ๒๑ โบ้วสิน (ตรงกับมะโรง พ.ศ. ๑๕๓๑)

ราชทูตเสียมหลอกก็นำช้าง ๓๐ ช้าง กับคนเลี้ยงช้าง ๖๐ คน
มาถวาย

แผ่นดินหงบูปีที่ ๒๒ กิจ (ตรงกับมะเส็ง พ.ศ. ๑๕๓๒)

สัจเจียวหลกควานอิน ให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมา
ถวาย

แผ่นดินหงบูปีที่ ๒๓ แกะโหว (ตรงกับมะเมีย พ.ศ. ๑๕๓๓)

ราชทูตเสียมหลอกก็นำพริกไทย ไม้ฝาง ไม้หอม รวมน้ำหนัก
แสนเจ็ดหมื่นชั่ง (ซึ่งหนึ่งนั้นหนัก ๔๐ บาท) มาถวาย

แผ่นดินหงบูปีที่ ๒๔ ชินบ (ตรงกับมะแม พ.ศ. ๑๕๓๔)

ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี ในปีนั้นชาว
เจียมเสี้ยกัก (เจียมเสี้ยกักนั้นอยู่ใกล้กันกับเกาะไหหลำ) แย่งชิง
ราชสมบัติซึ่งกันแก่กัน พระเจ้าไถ่ไจ้ย่องเต้รับสั่งไม่ให้เจ้า
พนักงานรับเครื่องบรรณาการนานาประเทศ

แผ่นดินหงบูปีที่ ๒๕ อิดหาย (ตรงกับกุน พ.ศ. ๑๕๓๕)

สี่จ้อเจียวหลกความอิน ให้ราชทูตนำราชสาสนกับสิ่งของในพื้นที่
ประเทศมาถวาย ในราชสาสนมีความว่า พระบิดาสืบพระชนม์
พระเจ้าไถ้โจ้วฮ่องเต้ รับสั่งให้จางวาง (ขุนนางในกรมขันที้)
สี่จ้อเจียวนำราชสาสนกับเครื่องสังเวทย์ไปคำนับศพ และยกย่อง
สี่จ้อเจียวหลกความอินเป็นอ่อง กับพระราชนัดดาสิ่งของไปให้
เป็นอันมาก

ในราชสาสนมีความว่า ตั้งแต่เรา (พระเจ้าไถ้โจ้วฮ่องเต้)
ครองราชสมบัติมานี้ ได้แต่งให้ราชทูตออกไปนานาประเทศ
ตามแบบธรรมเนียมวงศ์จิว (พระเจ้าบู่อ่องเป็นปฐมกษัตริย์วงศ์จิว
ครองราชสมบัติที่ปักเบ้า ตรงปีเถาะก่อนพุทธกาล ๕๕๑ ปี อยู่ใน
รัชกาล ๗ ปี วงศ์จิวตั้งกรุงที่เมืองลกเอียง สมัยนั้นเรียกเมือง
โฮ่นางฟู ซึ่งตั้งเป็นที่ว่าการมณฑลโฮ่นาง วงศ์จิวลำดับ ๓๘
กษัตริย์จำนวนปีในรัชกาล ๘๗๔ ปี) ด้วยวงศ์จิวให้ราชทูตไป
นานาประเทศทั่วทั้งสี่ทิศ ราชทูตวงศ์จิวได้ไปถึง ๓๖ ประเทศ
ภาษาพูดพ้องกัน ๓๑ ประเทศ แต่แบบธรรมเนียมนั้นต่างกัน
สมัยโน้นจึงมีประเทศใหญ่ ๑๘ ประเทศ ประเทศน้อย ๔๕
ประเทศมาขึ้นวงศ์จิว เป็นแบบธรรมเนียมมาจนถึงบัดนี้
ครั้งนี้ เสื่อมหลอกก็กับประเทศเราก็ไม่ไกลกัน คราวนี้
ราชทูตของท่านไปถึงเราจึงทราบว่าเขาอ่อง (อ่ององค์ที่ล่วงลับ)
ของท่านสืบพระชนม์ ขอให้อ่องปกครองประเทศตามประเพณี

ของเขย^๑อ่องโดยความยุติธรรม ขุนนางและราษฎร^๒ก็คงจะชื่นชมยินดี

บัดนี้ เราจัดให้ขุนนางนำหนังสือยกข่องมาให้ท่าน ขอให้อ่องปกครองประเทศอย่าให้ผิดแบบธรรมเนียม และอย่าได้เพเลิดเพเลินในกามคุณ แสวงหาความสำราญประเพณีของเขยอ่อง จึงจะเจริญ ขอท่านได้ประพฤติตามคำของเรา^๓นี้เถิด

แผ่นดินหงบู^๔ ปีที่ ๓๐ เสงทว (ตรงปีฉลู พ.ศ. ๑๕๔๐)
ราชทูตเสียมหลอ^๕ก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินหงบู ปีที่ ๑๓ โป้วอัน (ตรงปีชวด พ.ศ. ๑๕๔๑)
ในปีนั้นพระเจ้าไถ้โจ้ว^๖อ่องเต้สวรรคต พระเจ้าย็หุย^๗อ่องเต้ครองราชสมบัติลำดับกษัตริย์ที่ ๒ วงศ์เหม็ง ต่อขึ้นปีใหม่จึงขนานนามแผ่นดินว่าเกียนบุ^๘น) ราชทูตเสียมหลอ^๕ก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินเกียนบุ^๘นปีที่ ๔ หยิมโห^๙งว (ตรงปีมะเมีย พ.ศ. ๑๕๔๕)
ในปีนั้นเอียนอ่อง^{๑๐}ราชบุตรที่ ๔ ของพระเจ้าไถ้โจ้ว^๖อ่องเต้แย่งเอาราชสมบัติของกษัตริย์ที่ ๒ วงศ์เหม็งได้ เอียนอ่อง^{๑๐}ก็ขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระเจ้าแสงโจ้ว^{๑๑}อ่องเต้ ลำดับกษัตริย์ที่ ๓ วงศ์เหม็ง ขนานนามแผ่นดินว่าอั้ง^{๑๒}ลัก ย้ายไปตั้งราชธานีที่เมืองปักกิ่ง) ครั้นพระเจ้าแสงโจ้ว^{๑๑}อ่องเต้ครองราชสมบัติแล้ว ก็รับสั่งแก่ขุนนางคนหนึ่ง ให้เป็นราชทูตเชิญพระราชสาสนไปเสียมหลอ^๕ก็

แผ่นดินอย่างลับที่ ๑ กุ๊บบ (ตรงกับมะแม พ.ศ. ๑๙๔๖)
 ราชทูตเสียมหลอกกลับมาเจริญทางพระราชไมตรี พระเจ้าแสงใจ
 ย่อมได้รับสั่งให้เจ้าพนักงานเอาตราซึ่งทำด้วยเงินชุบทองคำยอดตรา
 ทำเป็นรูปอุฐดวงหนึ่ง ประทานให้ราชทูตนำไปให้กักอ่อง
 เจียวหลกหวานอินดอต่อที่ลา

ลักห้วย (ตรงกับเดือน ๘) พระเจ้าแสงใจย่อมได้ ทรง
 เพิ่มพระเกียรติยศพระเจ้าไถ้จ้อย่อมได้เป็นพระเจ้าไถ้จ้อย่อมได้
 ย่อมได้ ให้ขุนนางคนหนึ่งเป็นราชทูตเชิญพระราชสาสน์ไปถวาย
 เสียมหลอกอ่อง

ไผ่ห้วย (ตรงกับเดือน ๑๐) พระเจ้าแสงใจย่อมได้ รับ
 สั่งให้เกะซ้อง, ซ้ออองจะ อินเย็น, ซ้อแสงหวู เอาแพรม้วน
 กับสิ่งของต่างๆ ไปถวายเสียมหลอกอ่อง (เกะซ้อง, อินเย็น,
 สองตำแหน่งนี้ คือตำแหน่งขุนนางในกระทรวงขนบธรรมเนียม)

เก้ห้วย (ตรงกับเดือน ๑๑) พระเจ้าแสงใจย่อมได้ รับ
 สั่งให้จังกวาง (ขุนนางในกรมขันธ์) ซ้อลีอินเชิญพระราชสาสน์
 กับสิ่งของต่างๆ ไปถวายเสียมหลอกอ่อง ทั้งมีสิ่งของไป
 ประทานให้ขุนนางฝ่ายพลเรือนแลฝ่ายทหารด้วย

แผ่นดินอย่างลับที่ ๒ กะชิน (ตรงกับวอก พ.ศ. ๑๙๔๗)
 เรือเสียมหลอกก็ถูกลมพัดไปถึงทะเลหน้าเมืองฝักเกียน เจ้า
 พนักงานได้สวนได้ความว่า เรือเสียมหลอกก็จะไปหลิวจิกก

(หลิวจิวกั๊กนั้นอยู่ใกล้เคียงญุ่น สมัยนั้นญุ่นปกครอง) เจ้าพนักงานก็เก็บภาษีสินค้าหนังสือบอกมาถึงเมืองหลวง

ครั้นพระเจ้าแสงโจ้วฮ่องเต้ทรงทราบ จึงรับสั่งว่าเสียมหลอกก็กับหลิวจิวกั๊กเป็นไมตรีกันก็เป็นการดีแล้ว นี่เป็นคราวเคราะห์เรือจึงถูกลมซัดเข้ามาในอาณาเขตต์ ควรมีความสงสารจึงจะถูกไม่ควรเก็บภาษีสินค้าเอามาเป็นประโยชน์ ผู้รักษาเมืองต้องช่วยเหลือเกื้อหนุนซ่อมแซมเรือและจัดเสบียงอาหารให้ คอยมีลมดีแล้ว ให้ปล่อยเรือเสียมหลอกกลับไปหลิวจิวกั๊ก

ในปีนั้น เสียมหลอกก็อาจได้รับตรากับสิ่งของต่างๆ ที่พระเจ้าแสงโจ้วฮ่องเต้ส่งไปถวาย แล้วก็ให้ราชทูตมาถวายคำนับขอบคุณ และมีสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย พระเจ้าแสงโจ้วฮ่องเต้ รับสั่งให้เจ้าพนักงานเอาสิ่งของตอบแทนให้เป็นอันมาก และประทานหนังสือประวัติสตรียุจิให้ ๑๐๐ เล่ม ราชทูตทูลขอกฎหมาย เพื่อเอาไปเป็นแบบอย่างไว้สำหรับประเทศ พระเจ้าแสงโจ้วฮ่องเต้ก็ทรงประทานให้

เมื่อครั้งก่อนนั้น ราชทูตเจียมเสี้ยกั๊ก (ประเทศเจียมเสี้ยนนั้นใกล้กันกับไหหลำ) มาเจริญทางไมตรีกลับไป เรือถูกลมซัดไปถึงตำบลพังอัน ชาวเสียมหลอกก็จับราชทูตไว้ไม่ปล่อยให้กลับไป เจียมเสี้ยกั๊กอ้องซุมนั้นตะลากับมันล้าเกีย (ซุมนั้นตะล้า, มันล้าเกีย ทั้งสองนี้ เป็นพระเจ้าแผ่นดินเจียมเสี้ยกั๊ก) มีราชสาสนมาฟ้องว่าชาวเสียมหลอกก็ถือว่ามิอำนาจ จึงให้พล

ทหารเที่ยวสะกดตีเรือแข่งชิงเอาหนึ่งส้อยยกย่องกับดวงตราที่เทียน
เขียว (เมืองสวรรค์ หมายความว่าประเทศจีน) ประทานให้ไป

พระเจ้าแสงใจฮ่องเต้ มีพระราชสาสน์ไปต่อว่าเสียมหลอ
กักอ้างว่า เจียมเสียมกักอ้างชุมนุมตะล้า กับมันล้าเกีย เป็น
ประเทศที่เป็นไมตรีกับเราเหมือนกับท่าน ๆ ไม่ควรกระทำตาม
อำนาจจันราชทูต แลแข่งชิงเอาหนึ่งส้อยยกย่องกับดวงตราของ
เจียมเสียมกักไว้ แต่ความยุติธรรมของโลกนั้น ถ้าผู้ใดจะมี
บุญญาธิการก็ประพฤติกิจการที่ดี ความพินาศจะมาถึงก็ประพฤ
ติลามก เช่นกับอ้ายโจรเหล (เจ้าประเทศญวน) จังน้างกัก
ซึ่งเป็นตัวอย่างอยู่แล้ว ขอให้ท่านจงส่งราชทูตเจียมเสียมกักกับ
สิ่งของที่แข่งชิงเอาไว้นั้น ไปให้เจียมเสียมกักอ้างชุมนุมตะล้ากับ
มันล้าเกีย ตั้งแต่นั้นต่อไปขอให้ประพฤติดำดัดดีเดือนของเรา
ปกครองขอบขันฑะเสมออย่าให้ผิดแบบธรรมเนียม และต้องมี
ไมตรีกับประเทศที่ใกล้เคียงกัน จึงจะอยู่เป็นสุขไปสิ้นกาลนาน

เมื่อครั้งก่อน เสียมหลอกักอ้างให้ราชทูตมาเจริญทางไมตรี
เรือถูกลมซัดไปถึงอ่าววังน้าง ถูกอ้ายโจรเหล (เจ้าประเทศญวน)
ฆ่าฟันไพร่พลเสียสิ้น เหลืออยู่แต่ปะหักคนหนึ่ง ต่อไปไม่นาน
กองทัพจงกัก (ประเทศจีน) ยกไปตั้งจันงัก (ประเทศญวน)
แตก จับเอาผู้คนกลับมา ปะหักก็ถูกจับมาด้วย พระเจ้าแสงใจ
ฮ่องเต้ทรงสงสารปะหักยิ่งนัก

แผ่นดินยังลึกลับที่ ๖ โปวโจปัยหังว้ย (ตรงกับเดือน ๑๐ ปีชวด พ.ศ. ๑๙๕๑) พระเจ้าแสงใจว่องเต้ รับสั่งให้จกวาง (ขุนนางในกรมขันที้) ชื้อเจียงโย่งไปส่งปะหักณเสียมหลอกัก กับประทานสิ่งของไปให้อ่องด้วย และมีรับสั่งไปว่า ขอให้ อ่องชูปเลี้ยงครอบครัวพวกที่ถูกอ้ายโจรเหล (เจ้าประเทศญวน) ฆ่าฟัน อย่าให้ถึงแก่ความอดอยาก

จกวาง (ขุนนางในกรมขันที้) ชื้อเจียนหื้อ ซึ่งพระเจ้าแสงใจว่องเต้ให้เป็นราชทูตไปเกลี้ยกล่อมนานาประเทศ (เมื่อ จกวางเจียนหื้อเป็นราชทูตไปนานาประเทศนั้น ได้คุมพลทหาร สองหมื่นเจ็ดพันแปดร้อยเศษยกไปทางเรือ ลงเรือที่อ่าวทะเล หน้าเมืองฝุกเกียน จำนวนเรือสำเภากลีสบสองลำออกเรือเมื่อ แผ่นดินยังลึกลับที่ ๓ อิดอวลักหังว้ย (ตรงกับเดือน ๘ ปีระกา พ.ศ. ๑๙๔๘ มีในพงศาวดารวงศ์เหม็งตอนประวัติขุนนาง) ได้ ไปถึงเสียมหลอกักเมื่อเก้าหังว้ย (ตรงกับเดือน ๑๑ ปีชวด) เสียมหลอกักอ่อง ให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมาเจริญทางไมตรีและรับผิดชอบการทำครั้งก่อน

แผ่นดินยังลึกลับที่ ๗ กั๊ว (ตรงกับฉลุ พ.ศ. ๑๙๕๒) ราชทูตเสียมหลอกักนำเครื่องสังเวยก้านับพระศพนางเข่นเหี้ยวสองเฮา พระเจ้าแสงใจว่องเต้ รับสั่งให้จกวาง (ขุนนางในกรมขันที้) นำเครื่องสังเวยก้าเข้าไปคำนับพระศพ

ในระหว่างนั้น มีราษฎรทุจริตซื้อหื้อปะกวางกับพรรคพวก
พากันหลบหนีไปอาศัยอยู่กับเสียมหลอกัก ครั้นราชทูตเสียม
หลอกักจะกลับไปประเทศ พระเจ้าแสงใจว์ฮ่องได้รับสั่งแก่ราชทูต
ว่า ถ้าท่านกลับไปถึงเสียมหลอกักแล้ว จงบอกแก่จู้ (เจ้า)
ของท่านว่าอย่าได้คบหากับพวกทุจริตที่หนีไปเลย เสียมหลอกัก
อ้องก็ตกลงตามรับสั่ง จัดให้ราชทูตนำม้ากับสิ่งของในประเทศ
มาถวาย และคุมตัวหื้อปะกวางกับพรรคพวกมาถวายด้วย พระ
เจ้าแสงใจว์ฮ่องได้ รับสั่งให้เจียงข่งตอบราชสาสน กับตอบ
แทนสิ่งของให้ตามความชอบ

แผ่นดินอย่างลึกปีที่ ๕ ชินเบ้า (ตรงกับเถาะ พ.ศ. ๑๕๕๔)
ราชทูตเสียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินอย่างลึกปีที่ ๑๐ หยิมสิน (ตรงกับมะโรง พ.ศ. ๑๕๕๙)
พระเจ้าแสงใจว์ฮ่องได้ รับสั่งให้จ้งกวาง (ขุนนางในกรมขันที)
ซื้อหงเป้าเอาสิ่งของไปกับราชทูตเสียมหลอกักเป็นอันมาก เอา
ไปประทานให้กักอ้อง

แผ่นดินอย่างลึกปีที่ ๑๔ เปียชิน (ตรงกับวอก พ.ศ. ๑๕๖๓)
อ้องจ้อ (ลูกยาเธอ) เสียมหลอกักอ้องซื้อช้างในผอล้อมือล้าตะติ
ใน ให้ราชทูตนำสิ่งของในประเทศมาถวาย กับมีราชสาสน
มาด้วย ความว่า พระบิดาสั้นพระชนม์ พระเจ้าแสงใจว์ฮ่องได้
รับสั่งให้จ้งกวาง (ขุนนางในกรมขันที) ซื้อเกวาระวัน นำเครื่อง
สังเวทไปกับราชทูต ไปค้ำนัศพเสียมหลอกักอ้อง และรับสั่ง

ให้ขุนนางคนหนึ่ง เชิญพระราชสาสนไปเจริญทางพระราชไมตรี
ยกย่องอ่องจ้อ (ลูกยาเซอ) เป็นกักอ่อง (เจ้าประเทศ) กับ
ประทานแพรกัม (แพรดอก) ขาว, แพรโล่ขาว, ไปให้ด้วย

แผ่นดินอึ้งลกปีที่ ๑๕ เเตงอว (ตรงกับปี พ.ศ. ๑๕๖๐)

เสียมหลอกกักอ่องให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย กับ
มีราชสาสนมาขอบคุณในการที่ทรงยกย่องเป็นกักอ่อง

แผ่นดินอึ้งลกปีที่ ๑๖ โบ้วซุด (ตรงกับปี พ.ศ. ๑๕๖๑)

ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินอึ้งลกปีที่ ๑๗ กหาย (ตรงกับปี พ.ศ. ๑๕๖๒)

พระเจ้าแสงใจวฮ่องเต้ รับสั่งให้จังกวาง (ขุนนางในกรมขันที)
ชื่อเอียงเมียนเป็นราชทูตส่งราชทูตเสียมหลอกก็กลับไปประเทศ
ด้วยชาวเสียมหลอกก็ยกกองทัพไปตีอาณาเขตต์เจียมเสียมกักอ่อง-
มันล่าเกีย เพราะฉะนั้นจึงให้ราชทูตถือนั่งสีรับสั่งไปช่วยว่า
กล่าวทั้งสองฝ่าย ให้ประนีประนอมเป็นไมตรีกัน

แผ่นดินอึ้งลกปีที่ ๑๘ แกจ้อ (ตรงกับปี พ.ศ. ๑๕๖๓)

เสียมหลอกกักอ่อง ให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย
แลรับผัดเรื่องเจียมเสียมกัก

แผ่นดินช่วงเต็กปีที่ ๑ เปียโห้ว (ตรงกับปี พ.ศ. ๑๕๖๔)
ช่วงเต็กนั้น นามแผ่นดินพระเจ้าช่วงจฮ่องเต็กษัตริย์ที่ ๕ วงศ์
เหม็ง พระเจ้าช่วงจฮ่องเต็กอยู่ในรัชกาล ๑๐ ปี) ราชทูตเสียม
หลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินขวงเต็กปีที่ ๓ โบ้วชิน (ตรงปีวอก พ.ศ. ๑๕๗๑)
 ราชทูตเสียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินขวงเต็กปีที่ ๘ กุ่ยทัว (ตรงปีฉลู พ.ศ. ๑๕๗๕)
 เสียมหลอกักอ่องซัดม้อกับใน ให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้น
 ประเทศมาถวาย

เดิมราชทูตเสียมหลอกักขอในชำระจะ จะมาเจริญทาง
 พระราชไมตรี เรือถูกลมพัดเข้าไปในแม่น้ำหน้าเมืองชินเจียว
 แขวงเจียมเสี้ยกัก ถูกชาวเจียมเสี้ยกักแย่งชิงเอาสิ่งของและจับ
 เอาผู้คนไปสิ้น

แผ่นดินเจียทั้งปีที่ ๑ เปียสิน (ตรงปีมะโรง พ.ศ. ๑๕๗๕)
 เจียทั้งนั้น นามแผ่นดินพระเจ้าเองจฮ่องเต้กัษัตริย์ที่ ๖ วงศ์เหม็ง
 พระเจ้าเองจฮ่องเต้ครองราชสมบัติ ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ครองราช
 สมบัติปีเปียสินตรงกับปีมะโรง ขนานนามแผ่นดินว่าเจียทั้ง อยู่
 ในรัชกาล ๑๔ ปี ครั้งที่ ๒ ครองราชสมบัติปีเตงทัว ตรงปีฉลู
 ขนานนามแผ่นดินว่าเทียนสูนอยู่ในรัชกาล ๑๔ ปี) ในชำระโดย
 สถานเรือพาณิชย์มาเมืองหลวง ถวายเรื่องราวกล่าวโทษชาวเจียม
 เสี้ยกัก หว่าปล้นสดมภ์เรือบรรทุกเครื่องราชบรรณาการจับเอา
 ผู้คนไว้

พระเจ้าเองจฮ่องเต้ รับสั่งให้หาราชทูตเจียมเสี้ยกักมาแก้
 คดีในชำระ ครั้นราชทูตเจียมเสี้ยกักมาเฝ้าก็ไม่มีถ้อยคำโต้ตอบ
 พระเจ้าเองจฮ่องเต้ จึงมีรับสั่งให้เจ้าพนักงานมีหนังสือรับสั่งให้

ราชทูตเจียมเสี้ยก๊กถือไปให้เจียมเสี้ยก๊กต้อง ให้ส่งผู้คนและสิ่งของให้ในชาจ๊ะ

ในปีนั้น เจียมเสี้ยก๊กต้องมีราชสาสนมาถึงลู่ (กระทรวงแบบธรรมเนียม) ความว่า เมื่อไปแล้วมานี้ ข้าพเจ้าให้ราชทูตไปเมืองซุมนันตะลา พวกโจรในแขวงเสียมหลอกก็จับเอาราชทูตข้าพเจ้าไว้ ต้องให้ชาวเสียมหลอกก็ส่งผู้คนที่จะจับไว้ให้ข้าพเจ้าก่อน ข้าพเจ้าจึงจะส่งผู้คนและสิ่งของคืนให้เสียมหลอก

แผ่นดินเจียทงปีที่ ๓ โบว์โหว่ว (ตรงกับมะเมีย พ.ศ. ๑๕๘๑) ราชทูตเสียมหลอกก็มาถวายเครื่องบรรณาการ พระเจ้าเองจงฮ่องเต้ รับสั่งให้เจ้าพนักงานมีพระราชสาสน ตามข้อความในราชสาสนว่า เจียมเสี้ยก๊กขอให้เสียมหลอกต้องส่งผู้คนและสิ่งของให้เจียมเสี้ยก๊กคืนมอบให้ราชทูตเสียมหลอกก็นำไปถวายก็ถูกต้อง

แผ่นดินเจียทงปีที่ ๑๑ เปยฮั่น (ตรงกับขาล พ.ศ. ๑๕๘๕) เสียมหลอกก็ต้องซื้อสิ่งของด้อม่อนอเยาะจี้ล้า ให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย

แผ่นดินแก๊งไถปีที่ ๓ หยิมชิน (ตรงกับวอก พ.ศ. ๑๕๘๕) แก๊งไถนั้น นามแผ่นดินพระเจ้าแก๊งฮ่งเต็กษัตริย์ที่ ๓ วงศ์เหมิงอยู่ในรัชกาล ๑๗ ปี) ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินเกิดปีที่ ๔ กุ่ยอว (ตรงกับระกา พ.ศ. ๑๕๕๖)
 พระเจ้าเง็กฮ่องได้รับสั่งให้เกะซ้องจง (ขุนนางในกระทรวงแบบ
 ชนมเนียม) ซื่อหลิวจุ้เป็นราชทูตนำเครื่องสังเวยไปคำนับพระศพ
 เสียมหลอก๊กอ่ององค์ก่อน ซึ่งมีพระนามว่าซำในผอล่อมอด้
 ตะตี่ไน กับมีพระราชสาสน์ไปยกย่องสัจจ (โอรสที่ได้สมบัติ)
 บ้ายล่อล้งมีขุนลา^๒ เป็นอ่อง

แผ่นดินเทียนสุนปีที่ ๑ เตงทิว (ตรงกับฉลู พ.ศ. ๒๐๐๐)
 เทียนสุนนั้นนามแผ่นดินพระเจ้าเองจฮ่องเต้ครองราชสมบัติครั้งที่
 (๒) ราชทูตเสียมหลอก๊กมาถวายเครื่องบรรณาการ พระเจ้าเองจ
 ฮ่องเต้ประทานแพรสายอำนาจ ประดับด้วยทองคำซึ่งทำเป็นลวด
 ลาย ให้ราชทูตนำไปให้ก๊กอ่อง

แผ่นดินเทียนสุนปีที่ ๖ หยิมโหจิว (ตรงกับมะเมีย พ.ศ. ๒๐๐๕)
 เสียมหลอก๊กอ่องปะล่านั่งล่อเจ้จะผอจี้ ให้ราชทูตนำสิ่งของใน
 พนประเทศมาถวาย

แผ่นดินแสงห่วยปีที่ ๕ กุ่ยจี้ (ตรงกับมะเส็ง พ.ศ. ๒๐๑๖)
 แสงห่วยนั้น นามแผ่นดินพระเจ้าเหียนจฮ่องเต้กษัตริย์ที่ ๔ วงศ์
 เหม็ง อยู่ในรัชกาล ๒๓ ปี) ราชทูตเสียมหลอก๊กมาเจริญ
 ทางพระราชไมตรี และทูลว่าเครื่องยศที่ประทานให้ไปแต่เมื่อ
 แผ่นดินเทียนสุนปีที่ ๑ นั้น บัดนี้เกิดกบฏข้าขาดประลัยแล้ว จะ

๑. น่าจะเป็นสมเด็จพระบรมราชาธิราช ?

๒. น่าจะเป็นพระวอเมศุร ?

ขอรับประทานอีกใหม่ พระเจ้าเหียนจงฮ่องเต้ก็ประทานให้
แผ่นดินเสงห่วยปีที่ ๑๑ อีคปี (ตรงกับมะแม พ.ศ. ๒๐๑๘)

ราชทูตเสียมหลอกก็ให้นำเครื่องบรรณาการมาถวาย

แผ่นดินเสงห่วยปีที่ ๑๖ แกจื่อ (ตรงกับชวด พ.ศ. ๒๐๒๓)

ราชทูตเสียมหลอกก็มาถวายเครื่องบรรณาการ กลับไปเมื่อ

แผ่นดินเสงห่วยปีที่ ๑๗ ชินทิว (ตรงกับลู พ.ศ. ๒๐๒๔) ครั้น

ไปถึงกลางทางก็ลอบลักซื้อเด็กชายเด็กหญิง และซื้อเกลือที่

ยังไม่ได้เสียภาษีบรรทุกเรือไปด้วย ครั้นพระเจ้าเหียนจงฮ่องเต้

ทรงทราบ ก็รับสั่งให้เจ้าพนักงานออกหมายประกาศ ห้ามปราม

ราชทูตทุกๆ ประเทศที่เคยมาเจริญทางพระราชไมตรี

เดิมมีราษฎรเมืองดินเจียวคนหนึ่งชื่อเจ๋นบั้น เป็นพาณิชย์

เรือเคยบรรทุกเกลือไปเที่ยวขาย เรือถูกลมซัดไปถึงเสียมหลอก

ก็ก เจ๋นบั้นก็เลวอาศัยอยู่เสียมหลอกก็ก จนได้เป็นขุนนาง

ตำแหน่งควนงะ ยศเท่ากันกับตำแหน่งฮักซื่อ (อุปราช) ของ

เหียนเฉียว (เหียนเฉียวแปลว่าเมืองสวรรค์ เป็นคำของพวกจีน

ยกย่องประเทศของเขา) เจ๋นบั้นเคยเป็นราชทูตมาเจริญทาง

พระราชไมตรี และเคยลอบลักซื้อสิ่งของที่ต้องห้ามกลับไป จน

รู้ไปถึงนายด่านและเจ้าเมือง

แผ่นดินเสงห่วยปีที่ ๑๘ หิมอิน (ตรงกับขาล พ.ศ. ๒๐๒๕)

สัจจื่อ (โอรสที่จะได้ราชสมบัติ) เสียมหลอกก็อ่องซื้อเกลือ

ปล้ำเลี้ยวควนงะแล้วเอาไปให้ราชทูตนำส่งของในพื้นประเทศมาถวาย

กับมีราชสาสน์มาว่าพระบิดาสืบพระชนม์

พระเจ้าเหี้ยนจงฮ่องเต้ รับสั่งให้กะช่องจ้งซ้อล้นเชียวกับ
ฮินเย่น, ซ้อเอี้ยวโล่ง (กะช่องจ้ง, ฮินเย่น, สองตำแหน่งนี้
คือ ตำแหน่งขุนนางในกระทรวงแบบธรรมเนียม) เชิญพระราช
สาสน์ไปยกย่องสั่งจ้อกกโล่งปะล้าเลยควนซ้อเอี้ยวท้เป็นอ่อง

แผ่นดินหงต้ปีที่ ๔ ชินหาย (ตรงกับ พ.ศ. ๒๐๓๔
หงต้ใช้นามแผ่นดินพระเจ้าเฮาจฮ่องเต็กัษัตริย์ที่ ๕ วงศ์เหม้ง อยู่
ในรัชกาล ๑๘ ปี) ราชทูตเสียมหลอ็กก็มาถวายเครื่องบรรณาการ

แผ่นดินหงต้ปีที่ ๖ กุ่ยท้าว (ตรงกับ พ.ศ. ๒๐๓๖)
ราชทูตเสียมหลอ็กก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินหงต้ปีที่ ๑๐ เจ่งตี้ (ตรงกับ พ.ศ. ๒๐๔๐)
ราชทูตเสียมหลอ็กก็มาถวายเครื่องบรรณาการ ขณะนั้น ในสถาน
รับราชทูตนานาประเทศ ไม่มีเจ้าพนักงานแปลหนังสือเสียมหลอ
กั๊ก อุปราชซ้อฉู้บูทูลขอให้หนังสือรับสั่งไปมณฑลกวางตง
ให้จ้งตัก (เทศาภิบาล) หากคนรู้ภาษาและหนังสือเสียมหลอ็กก็
เข้ามารับราชการในเมืองหลวง พระเจ้าเฮาจฮ่องเต็กัทรงอนุญาต

แผ่นดินเจ่งเต็กปีที่ ๔ กิจ (ตรงกับ พ.ศ. ๒๐๕๒)
เจ่งเต็กใช้นามแผ่นดินพระเจ้าบูจฮ่องเต็กัษัตริย์ที่ ๑๐ วงศ์เหม้ง
อยู่ในรัชกาล ๑๖ ปี) เรือพาณิชย์เสียมหลอ็กก็ถูกลมซัดเข้า
มาในแม่น้ำเมืองกวางตง ข้าราชการเจ้าท่าซ้อฮินสวง กับ

เจ้าพนักงานกรมเจ้าท่า หรือถ้าจะเก็บภาษีสินค้าเอาไว้เป็นค่า
ใช้สอยในฝ่ายทหาร

ครั้นพระเจ้าบุจฮ่องเต้ทรงทราบ ก็รับสั่งให้เจ้าพนักงานมี
หนังสือรับสั่งไปติดขึ้นอันสวว่ากระทำการละเมิด และให้ย้าย
อันสวไปอยู่เมืองน่านกิ่ง

แผ่นดินเจ้เต็กปีที่ ๑๐ อิดหาย (ตรงกับปี พ.ศ. ๒๐๕๘)
ราชทูตเสียมหลอกัก นำราชสาสนซึ่งเขียนอักษรในแผ่นทองคำ
กับสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย ขณะนั้น ในสถานรับราชทูต
นานาประเทศไม่มีเจ้าพนักงานแปลหนังสือเสียมหลอกัก อุปราช
ช่อเลียงจู้ (อุปราชเลียงจู้คนหนึ่งในหนังสือเจ้เต็กอิดกั้งหน่า
เรียกว่าเนยตุ) ทูลขอเลือกเอาชาวเสียมหลอกักที่มาด้วยราชทูต
ไว้สักคนหนึ่งหรือสองคน เพื่อจะให้ป็นครูโรงเรียนสอนหนังสือ
เสียมหลอกัก พระเจ้าบุจฮ่องเต้ทรงอนุญาต

แผ่นดินเกียเจ้บปีที่ ๑ หยิมโห้งว (ตรงกับมะเมีย พ.ศ. ๒๐๖๕
เกียเจ้บนั้น นามแผ่นดินพระเจ้าสังฮ่องเต้กษัตริย์ที่ ๑๑ วงศ์เหม้ง
อยู่ในรัชกาล ๔๕ ปี) เรือพานิชเสียมหลอกักกับเรือพานิช
เจียมเสียมหลอกักมาจอดอยู่ในแม่น้ำเมืองกวางตง ข้าหลวงกรมเจ้าท่า
ช่อจิวอียบปล่อยให้ชาวไพร่รอบซ้อสิ่งของที่ยังไม่เสียภาษี ครั้น
พระเจ้าสังฮ่องเต้ทรงทราบก็รับสั่งให้เจ้าพนักงานประหารชีวิต
จิวอียบตามกฎหมาย

แผ่นดินเกิดปีที่ ๕ เบ็ญชุด (ตรงกับจ. พ.ศ. ๒๐๖๕)

ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินเกิดปีที่ ๓๒ กุ่ยทัว (ตรงกับจ. พ.ศ. ๒๐๕๖)

เสียมหลอกก็อ่อง ให้ราชทูตนำช้างเผือกกับสิ่งของในพื้นประเทศ
จะมาถวาย ครั้นมาถึงกลางทางช้างเผือกนั้นตายเสีย ราชทูตก็เอา
เพชรพลอยประดับงาช้างเผือกใส่ถาดทองคำ พร้อมกับหางช้าง
เผือกมาถวาย พระเจ้าสั่งอ่องเต็กยิ่นดีทรงเห็นว่ามีความตั้งใจจริง
จึงรับสั่งให้เจ้าพนักงานเอาสิ่งของตอบแทนให้เป็นอันมาก

แผ่นดินเกิดปีที่ ๓๗ โม่วโห้ว (ตรงกับจ. พ.ศ. ๒๐๑๑)

ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินเกิดปีที่ ๓๘ กีบ (ตรงกับจ. พ.ศ. ๒๐๑๒)

ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินเกิดปีที่ ๓๙ แกะชิน (ตรงกับจ. พ.ศ. ๒๐๑๓)

ราชทูตเสียมหลอกก็มาเจริญทางพระราชไมตรี

ในระหว่างแผ่นดินโล่งเซ่ง (โล่งเซ่งนั้นนามแผ่นดินพระ
เจ้ามกจงฮ่องเต็กยัตริย์ที่ ๑๒ วงเหม็ง พระเจ้ามกจงฮ่องเต็กครอง
ราชสมบัติปีเตงเป้า ตรงปีเถาะ พ.ศ. ๒๑๑๐ อยู่ในรัชกาล
๖ ปี) ชาวตม้งจิวักก^๑ ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกันกับเสียมหลอกก็
มาขอริดาเสียมหลอกก็อ่อง ๆ ไม่ให้ ชาวตม้งจิวักกโกรธยก

๑. น่าจะเป็นมอญ

กองทัพมาตีเสียมหลอกักแตก ก็ต้องผูกสอดสนพระชนม์ สัจจ^๕
(โอรสที่จะได้ราชสมบัติ) ถูกชาวตมั่งงิวก็จับเอาไป และ
เก็บริบเอาดวงตราซึ่งเทียบเฉียว (เมืองสวรรค์ หมายความว่า
ประเทศจีน) ให้ไปด้วย

ครั้นฉ้อจ้อ (โอรสคนที่ ๒) ของเสียมหลอกักต้องขึ้น
ครองราชสมบัติ ก็ให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย
เมื่อแผ่นดินบ้วนและปีที่ ๑ กุ่ยอว (ตรงกับปี พ.ศ. ๒๑๑๖
บ้วนและนั้นนามแผ่นดินพระเจ้าสินจงฮ่องเต้กษัตริย์ที่ ๑๓ วงศ์เหม็ง
อยู่ในรัชกาล ๔๑ ปี) มีราชสาสนมาขอความยกย่องกับดวงตรา
พระเจ้าสินจงฮ่องเต้ก็ประทานให้

แต่นั้นต่อไป ชาวตมั่งงิวก็ ยกกองทัพมาย่ำเย่เสมอ
สืออ่อง (เจ้าองค์ที่สิบสมบัติ) ก็มีความมุ่งหมายจะแก้แค้น
ไม่ช้านานพวกข้าศึกยกกองทัพมาอีก สืออ่องก็เตรียมพล
ทหารยกออกต่อสู้โดยความสามารถ ต่พวกข้าศึกพ่ายแพ้มาลูก
ตมั่งงิวก็อ่องตาย พวกข้าศึกก็แตกหนีกลับไป เสียมหลอ
ก็มีความอิจฉาแต่ครั้งนั้น ก็เลยยกกองทัพไปตีจินละกัก (อยู่
ใกล้เคียงเมืองญวน) แตก จินละกักก็อ่องก็ยอมเป็นเมืองขึ้น

๓. น่าจะเป็นพระมหินทราธิราช แต่ปีไม่ตรงกับพงศาวดาร
ทุกฉบับ

๒. เห็นจะเป็นสมเด็จพระนเรศวรชนช้าง ?

๓. เห็นจะเป็นตะแวก ?

ตั้งแต่นั้นต่อไป ชาวเลียมหลอกักยกกองทัพไปเที่ยวทำสงคราม
ทุก ๆ ปี จนมีอำนาจแผ่ไพศาลไปตลอดถึงประเทศที่ใกล้เคียง
แผ่นดินวันและปีที่ ๖ โบวอัน (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๒๑)
เลียมหลอกักอ่องให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมาถวาย

แผ่นดินวันและปีที่ ๒๐ หยิมสิน (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๓๕)
ชาวเยบ้าน (ญุ่น) ยกกองทัพไปตีเฉียวเซียน (เกาหลี)
ในปีนั้นเลียมหลอกักอ่องให้ราชทูตนำสิ่งของในพื้นประเทศมา
ถวาย กับมีราชสาสน์มาว่า จะขอยกกองทัพกลับไปตีเยบ้านอีก
(ประเทศญุ่น) ตัดกำลังตอนหลังชาวเยบ้านเสีย พระเจ้า
สินจงฮ่องเต้รับสั่งให้ขุนนางผู้ใหญ่หารือกัน ขณะนั้นจงกี (ขุนนาง
ในทิวการอุปราช) ช้อเชกเซงเห็นตามข้อความในราชสาสน์ที่มี
มา แต่เลียมหลวงจงตัก (เทศาภิบาลสำเร็จราชการสองมณฑล
คือมณฑลกวางตงกับมณฑลกวางซี) ช้อเซียวเง่น มีหนังสือ
บอกมายังเมืองหลวงว่า ขอย่าได้ยอมให้ชาวเลียมหลอกักยก
กองทัพไปเป็นอันขาด พระเจ้าสินจงฮ่องเต้ทรงเห็นด้วยก็ไม่ยอม

แผ่นดินวันและปีที่ ๓๕ จินหาย (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๕๔)
ราชทูตเลียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินวันและปีที่ ๔๕ เตงจี้ (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๖๐)
ราชทูตเลียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินวันและปีที่ ๔๗ กิบี้ (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๖๒)
ราชทูตเลียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินเทียบปี^{๕๔๔}ที่ ๓ กุ่ยหาย (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๖๖)
เทียบ^{๕๕}คัณนาม แผ่นดินพระเจ้าอู่จ้งฮ่องเต็กษัตริย์ที่ ๑๕ วงเหม้ง
อยู่ในรัชกาล ๓ ปี ราชทูตเสียมหลอกักมาเจริญทางพระราช
ไมตรี

แผ่นดินชงเจงปี^{๕๔๕}ที่ ๗ กะซุด (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๗๓)
ชงเจง^{๕๖}นั้นนามแผ่นดินพระเจ้าจางเลียดฮ่องเต็กษัตริย์ที่ ๑๖ วงศ์เหม้ง
อยู่ในรัชกาล ๑๗ ปี วงศ์เหม้งลำดับ ๑๖ กษัตริย์ จำนวนปีใน
รัชกาล ๒๓๗ ปี ต่อวงศ์เหม้งไปนั้น คือวงศ์เซงในปัจจุบันนี้)
ราชทูตเสียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินชงเจงปี^{๕๔๖}ที่ ๘ อิดหาย (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๗๘)
ราชทูตเสียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินชงเจงปี^{๕๔๗}ที่ ๙ เปียจ้อ (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๘๕)
ราชทูตเสียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี

แผ่นดินชงเจงปี^{๕๔๘}ที่ ๑๖ กุ่ยปี้ (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๙๖)
ราชทูตเสียมหลอกักมาเจริญทางพระราชไมตรี แต่ในเสียมหลอกัก
นั้นชาวประเทศสร้างศาลขามป้อทำรูปองกวาง (ขุนนางในกรม
ขันที) ชื่อเจียนหื้อไว้สักการบูชา

แผ่นดินสุ่นตบ^{๕๔๙}ที่ ๘ หยิมสันจับย้งว้ย (ตรงกับ พ.ศ. ๒๑๙๕ ตรงรัชกาลพระเจ้าปราสาททอง) เสียม
หลอกักอ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย ขอเปลี่ยน
ตรา พระเจ้าสัวโจ้วเจียงฮ่องได้รับสั่งให้เจ้าพนักงานเปลี่ยนให้ตาม

ประสงค์ ตั้งแต่นั้นก็ส่งเครื่องบรรณาการมาเสมอ

แผ่นดินขงฮัปีที่ ๓ กะสินซิดงวัย (ตรงณเดือน ๕ ปีมะโรง พ.ศ. ๒๒๐๕ ตรงแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช) ขุนนาง
เผ่งหล้าอ่องซ้อเสียงค้อฮี้ ทูลพระเจ้าเสี้ยจัวหยินฮ้องเต๋ว่าเสียม
หลอกก้ออ่องให้ราชทูตเอาของกำนัลมาให้แต่หาได้รับไว้ไม่ และ
ขออนุญาตว่า แแต่ต่อไปห้ามไม่ให้ผู้ใดรับของกำนัลต่างประเทศ
พระเจ้าเสี้ยจัวหยินฮ้องเต๋ก็อนุญาตพวกขุนนางเปียนพวน (ขุน
นางรักษาลายเขตต์แดน) ตักบู๊ (เทศาภิบาลและปลัดเทศา)
ก็ประพฤติดามรับสั่ง

แผ่นดินขงฮัปีที่ ๔ อิดจ้จ้อฮิดงวัย (ตรงณเดือนอ้ายปี
มะเสง พ.ศ. ๒๒๐๖ ตรงแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์) เสียม
หลอกก้ออ่องเขียนเลียดพะตะเจียวกู่โล่ง พะตะม้ายูลักควนส้อ
เอี้ยวรีย่าพูอาย (สมเด็จพระเจ้ากรุงพระมหานครศรีอยุธยาผู้ใหญ่)
ให้ขุนนางควนส้อสิงลาเย่ไหมตี่ลี่ (ออกขุนศรีราชไมตรี) เป็น
ราชทูตนำราชสาสนซึ่งเขียนอักษรในแผ่นทองคำกับเครื่องบรรณา
การลงเรือข้ามทะเลมาถวาย ราชสาสนมีใจความว่า

เสียมหลอกก้ออ่องเขียนเลียดพะตะเจียวกู่โล่งพะตะม้ายูลัก
ควนส้อเอี้ยวรีย่าพูอาย ขอถวายคำนับทูลใต้เซงฮ้องเต๋กษัตริย์
องค์ใหม่ขงจันตารังโลก อานุภาพแผ่ไพศาลประหนึ่งพระอาทิตย์
ส่องอยู่กลางอากาศ ต่างประเทศทั้งสี่ทิศก็สยดสยองของขงฟ่งบุญ
บารมี ขอความที่ได้ส่งสอนหมื่นประเทศก็ขอบคุณ ข้าพเจ้าผู้

เป็นเจ้าประเทศน้อยชอบคุณเทียนเฉียว (เมืองฟ้า) ประหนึ่งน้ำ
ที่ประพรมระลึกอยู่ในใจเสมอทุกเวลามิได้ขาด บัดนี้ตั้งใจให้
ราชทูตมาถวายเครื่องบรรณาการ โดยความเคารพนับถือด้วยมิได้
หมายแลกเปลี่ยนสิ่งของที่ตอบแทน จึงแต่งให้ราชทูตออกควน
สื่อสิงลาเข้ใหม่ดิลี (ออกขุนศรีราชไมตรีราชทูต) อุปทูตออก
ควนชิดมุตอวัตติ (ออกขุนสมุทวาที) ตริทูตออกคอนสื่อเซี่ยะเกาะ
อวัตติ (ออกขุนศรีศุภวาที) ไถ่ทงสื่อ (ล่าม) สี่เกียดเต้เต็น
กับขุนนางอีกหลายนาย ลงเรือข้ามทะเลนําราชสาสนซึ่งเขียน
อักษรในแผ่นทองคำ แต่ราชสาสนเป็นเซกจื่อ (หนังสือสั่ง
สกลฤท) กับสิ่งของในพื้นประเทศมา กว้งแซ่ (มณฑลกว้างดั่ง)
ขุนนางเจ้าพนักงานนำราชทูตกับสิ่งของนาถาวยณเกียซื่อ (กรุง
ปักกิ่ง) ถวายความเคารพด้วยความตั้งใจ ตามตำแหน่งประเทศ
ที่อยู่ไกล แล้วแต่จะโปรด ข้าพเจ้าผู้น้อยนบนอบเทียนเสี่ย
(เจ้าฟ้า) ขอเดชานุกาพเป็นที่พึงด้วย จึงได้มีราชสาสนมาทูลให้
ทรงทราบ

พระเจ้าเสี่ยจิวหยินฮองได้ รับสั่งให้เจ้าพนักงาน เอาสิ่งของ
ตอบแทนให้ตามธรรมเนียม

แผ่นดินฉงฮัปีที่ ๗ โม่ชินจิบอดจ้วย (ตรงณเดือนอ้ายปี
วอก พ.ศ. ๒๒๐๕ ตรงแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์) เสี่ยม
หลอกก็อ่องให้ราชทูตออกควนสื่อสิงลาเข้ใหม่ดิลี นำเครื่องบรรณา
การมาถวาย

ขณะนั้นขุนนางผู้ใหญ่หารือกันว่า เสียมหลอกก็ส่งเครื่องบรรณาการมาไม่ถูกต้องเหมือนทุกครั้ง ต้องสั่งว่าคราวหลังจะมาส่งเครื่องบรรณาการ ให้เอาสิ่งของมาใช้คราวนี้ด้วย

ในทันใดนั้นขุนนางผู้ใหญ่ได้รับสั่งพระเจ้าเสียมโจ้วหยินฮ่องเต้ว่า เสียมหลอกก็อ่องเป็นประเทศน้อย เครื่องบรรณาการที่เคยเอามาส่งครั้งก่อนๆ เอามาจากประเทศอื่นก็มี เพราะฉะนั้นถึงคราวนี้ไม่ถูกต้อง แม้ว่าเครื่องบรรณาการที่เอามาคราวนี้จะขาดสิ่งใด ก็อย่าให้เอามาใช้อีกเลย แต่ต่อไปให้เอาแต่สิ่งของในประเทศสมาเป็นเครื่องบรรณาการก็ได้

แผ่นดินมังฮิปที่ ๑๑ หิมโจ้วซ่งวัย (ตรงณเดือน ๕ ปีชวด พ.ศ. ๒๒๑๓ ตรงแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์) เสียมหลอกก็อ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย ขุนนางเจ้าพนักงานรับ ๆ สั่งพระเจ้าเสียมโจ้วหยินฮ่องเต้ว่า ราชทูตเสียมหลอกก็มีสินค้านำจะเอามาขายณะเกียซอกก็สุดแล้วแต่เขาจะเอามา หรือเขาจะขายที่เมืองกวางตุ้ง ก็ให้ตักบู้จัดขุนนางเป็นผู้ดูแลด้วย

แผ่นดินมังฮิปที่ ๑๒ กุ่ยทวย่งวัย (ตรงณเดือน ๔ ปีฉลู พ.ศ. ๒๒๑๔ ตรงรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์) ควนสื่อสิงลาเย่ใหม่ตีสี่ราชทูตเสียมหลอกก็นำเครื่องบรรณาการมาถวาย สั่งวัย (ตรงณเดือนหกในปีฉลู) พระเจ้าเสียมโจ้วหยินฮ่องเต้ยกย่องเชียนเถียบพะละเจียวกุโล่ง พะละมั่วฮู้ ลกควน สื่อเอี้ยวรีย่าพูาย

เป็นเสียมหลอกก็อ้อง ประทานตราทำด้วยเงินกับหนังสือยกย่อง
ให้ออกควนสี่สิงลาเข้ใหม่ดีสี้นำกลับไป

ข้อความในคำยกย่องมีว่า อ้องมาเคารพขอให้มีความสุข
บริบูรณ์พูนเกิด ด้วยธรรมเนียมโบราณเจ้าประเทศน้อยต้อง
เคารพเจ้าประเทศใหญ่ตามหน้าที่ผู้ใหญ่กับผู้น้อย เราผู้เป็นเจ้า
ประเทศใหญ่ก็เมตตา เจ้าประเทศน้อยที่อยู่ไกลโดยทางขอบธรรม
เราได้รับมรดกขึ้นครองราชสมบัติ หวังจะแผ่แผ่ความเมตตากรุณา
ไปทั่วทั้งสี่ทิศ มาเข้าเป็นสามัคคีเดียวกันจะได้รับความสุขสำราญ
ทั่วหน้า ขวัญที่ยกย่องยศศักดิ์ ถ้ามีชื่อเสียงปรากฏอยู่ในหนังสือ
ลำดับเจ้าประเทศที่มีทางพระราชไมตรีแล้ว เราก็ยกย่องให้ตาม
ธรรมเนียม บัดนี้เสียมหลอกก็ท่านเขียนเลียดพระละเจียวกู่โล่ง
พระละมีฮูลักควนสี่เอี้ยวรีข้าพยาย ถือความซื่อสัตย์ตามขนบ
ธรรมเนียม ขอมตังพระทัยเป็นไมตรีกับประเทศเราโดยสุจริต
ให้ราชทูตข้ามทะเลมาขอเป็นมิตรอยู่ในขอบเขตต์ข้าพเจ้าเสมอปลาย
แดนของเรานั้นคงประหนึ่งหิน ต่อเนื่องแม่น้ำของเราไหลออก
ไปประหนึ่งเชือก รักษาขนบธรรมเนียมเจ้าประเทศที่มีราชไมตรี
โดยขอบธรรม การที่ท่านตั้งใจให้ราชทูตมาเคารพเราขึ้นดีมาก
บัดนี้ยกให้ท่านเป็นเสียมหลอกก็อ้อง และส่งคำยกย่องมาให้
ด้วย ท่านต้องถือเอาทางยุติธรรมปกครองอาณาเขตต์รับเอาความ
ยกย่องนี้ไว้ด้วยเป็นขั้นสูง จะได้ระงับสุขทุกข์ในขอบเขตต์ ตาม
หน้าที่อ้องอยู่ปกครองราษฎร รักษาประเทศซึ่งมีอยู่ในโลกนี้อย่า

ให้มีเหตุเกิดขึ้นได้ ขสที่เรายกย่องนั้นจึงรุ่งเรืองตามความนิยม
ท่านจงรับเอาพรนี้ไว้อย่ากระทำให้ผิดล้อยคำของเรา

เมื่อครั้งก่อน ๆ เรือเครื่องบรรณาการจ้าวเอี้ย (ต่างประเทศ)
มาถึงแขวงมณฑลกังต้ง เจ้าพนักงานรักษาน้ำที่ตรวจดูถูกต้อง
แล้วก็ปล่อยให้เรือเข้าจอดในลำแม่น้ำ ส่งเครื่องบรรณาการขึ้น
ไปเมืองหลวง แต่สินค้าขนเข้าไว้ในตึกใส่กุญแจคอยหนังสือบอก
ลิบ (กระทรวงขนบธรรมเนียม) มาถึงจึงอนุญาตให้จำหน่าย
สินค้าก็เปื่อยผุเสียมาก

แผ่นดินขงฮัปีที่ ๒๓ กะจ้อตักงว้ย (ตรงกับเดือน ๘ ปี
ชวค พ.ศ. ๒๒๒๓) ทรงรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์) เสียมหลอ
ก็อ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย กับขอ (หนังสือ)
หนึ่งฉบับ มีความว่า

เรือเครื่องบรรณาการมาถึงเมืองกังต้ง ราชทูตชี้แจงต่อ
เจ้าพนักงานแล้ว จึงเข้าจอดเรือในลำแม่น้ำ ขออนุญาตจำหน่าย
สินค้าโดยเร็ว และขออนุญาตซื้อเครื่องใช้สอย ขอประทาน
โปรดมีรับสั่งไปถึงเจ้าพนักงานออกหนังสืออนุญาตให้ จะได้จ่าย
และซื้อสิ่งของ แต่เรือเครื่องบรรณาการต้องกลับไปเสียมหลอ
เสียก่อน ถึงปีใหม่จึงจะให้เรอมารับหนังสือตอบราชสาสนและ
ราชทูตกลับไปเสียมหลออีก เจ้าพนักงานก็นำข้อความขึ้นทูล
พระเจ้าเสี่ยโจ้วหยินฮ่องเต้รับสั่งให้ เจ้าพนักงาน หารือ อนุญาตให้
ตามความประสงค์

แผ่นดินขงฮัปีที่ ๒๕ อัดทวักข้งว้ย (ตรงณเดือนยี่ปัด
 พ.ศ. ๒๒๒๘ ตรงรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์) ขุนนางผู้ใหญ่
 หารื้อเพ่มของตอบแทนเครื่องบรรณาการเสียมหลอกัก แพรตง
 แพรบรวม ๕๐ ม้วน (ชาวประเทศจีนมักชอบใช้เสื้อสองชั้น
 แพรตงทำชนนอก แพรบทำชนใน) ส่งเจ้าพนักงานให้ตอบแทน
 ตามข้อความหารื้อน

แผ่นดินขงฮัปีที่ ๔๗ โป้วจอลักข้งว้ย (ตรงณเดือน ๘
 ปีชวด พ.ศ. ๒๒๕๑ ตรงรัชกาลพระเจ้าท้ายสระ) เสียมหลอ
 กักอ้งให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย พระเจ้าเสียบโจ้วหยิน
 ย้องได้รับสั่งแก่ขุนนางผู้ใหญ่ว่า ราชทูตเสียมหลอกักมีสินค้ำมา
 กัสุดแล้วแต่เขาจะชอขาย อย่าเก็บค่าภาษี

แผ่นดินขงฮัปีที่ ๖๑ หยิมอันสั่งว้ย (ตรงณเดือน ๖ ปีชาล
 พ.ศ. ๒๒๖๕ ตรงรัชกาลพระเจ้าท้ายสระ) เสียมหลอกักอ้ง
 ให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย พระเจ้าเสียบโจ้วหยินย้องได้
 ประทานแพรแซแพรตง (แพรแซใช้ฤดูร้อน แพรตงใช้ฤดู
 หนาว) ให้ราชทูตนำไปถวายเสียมหลอกักอ้ง กับให้อ้องฮุย
 (พระสนม) และรับสั่งแก่ราชทูตว่าจงเอาข้าวสารสามแสนเจียะ
 (สิบถึงเรียกว่าเจียะไปขายเมืองฮกเกี้ยน เมืองกวางตุ้ง เมือง
 เหลียงป้อ ด้วยได้หักส้อ (ผู้ช่วยปลัดทูตตลอดกระทรวงขนบ
 ธรรมเนียม) เขาว่าชาวเสียมหลอกักพูดว่าบ้านเมืองเขานั่นข้าว
 สารบริบูรณ์ เงิน ๒-๓ สลึงซื้อข้าวสารได้เจียะหนึ่ง เราจึง

สั่งให้เอาข้าวสารไปขายที่เมืองกังต้ง และเมืองอื่น ๆ จะได้เป็น
ประโยชน์แก่หัวเมืองเหล่านั้น แต่ข้าวสารสามแสนเจียนนี้ ขุน
นางเอามาไม่ต้องเสียค่าภาษี

แผ่นดินโย่งเจียะปีที่ ๒ กะสินจ๊ับว้ย (ตรงกับเดือน
๑๒ ปีมะโรง พ.ศ. ๒๒๖๗ ตรงรัชกาลพระเจ้าท้ายสระ)
ราชทูตเสียมหลอกัก นำพืชพรรณข้าวและแก่นไม้หอมมาถวาย
เป็นเครื่องบรรณาการ พวกเดินเรือ ๔๖ คนชาติหางหยิน (คนจีน)
ขออนุญาตถอนเรือออกจากบาญชีสำมนครวั

พระเจ้าเสียมจ๊วฮินฮ้องได้รับสั่งแก่ขุนนางผู้ใหญ่ว่า ชาว
เสียมหลอกักไม่รังเกียจว่าทางไปมาไกลลำบาก อุตส่าห์เอาพืช
ข้าวและแก่นไม้หอมมาให้โดยความเคารพนับถือเรานี้ดีมาก ที่
ได้ข้าวสารมานั้นให้เจ้าพนักงานส่งไปถึงขุนนางหัวเมือง ดูแล
จำหน่ายโดยยุติธรรมห้ามไม่ให้ชาวบ้านร้านตลาดกดราคา สินค้า
สิ่งอื่นมีมาด้วยก็อย่าเก็บภาษี พวกเดินเรือ ๔๖ คนไปอยู่เสียม
หลอกักหลายชั่วคนมาแล้ว จะเอากลับคืนมาก็เป็นการลำบาก
ควรให้เจ้าพนักงานถอนบาญชีสำมนครวัออกเสีย ให้เห็นว่าเรา
กรุณา และรับสั่งให้เจ้าพนักงานเพิ่มแพรหมั่งตั้ง เครื่องใช้ทำ
ด้วยหยก ถ้วยชาม ให้ราชทูตนำไปถวายกักอ้อง

แผ่นดินโย่งเจียะปีที่ ๖ โป้วชินยั้งว้ย (ตรงกับเดือน ๔
ปีวอก พ.ศ. ๒๒๗๑ ตรงรัชกาลพระเจ้าท้ายสระ) ชาวเสียม

หลอกก็เอาข้าวสารบรรทุกเรือมาขายที่เอ้หมิง (ปากน้ำมณฑล
ฮกเกี้ยน)

แผ่นดินไต้เจียปีที่ ๗ ก็อวลักงว้ย (ตรงณเดือน ๘
ปีระกา พ.ศ. ๒๒๓๒ ตรงรัชกาลพระเจ้าท้ายสระ) ชาวเสียม
หลอกก็เอาข้าวสารบรรทุกเรือมาฉุกฉล้น สิ่งของที่เก็บได้คืน
เจ้าพนักงานไม่เก็บค่าภาษี

ชิตงว้ย (ตรงณเดือน ๘ ในปีระกา) เสียมหลอกก็อ่อง
ให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย พระเจ้าเสี้ยวโจ้วหยินฮ่องเต้
รับสั่งให้เจ้าพนักงานเอาสิ่งของตอบแทนให้ตามธรรมเนียม ประ
ทานเพิ่มแพรหมั่งตั้ง เครื่องใช้ทำด้วยหยก ถ้วยชาม กระดาน
บาย ๆ หนึ่ง มีอักษรว่าเทียนหลัลลักก (เทียนว่าฟ้า หลัลว่า
ทิศห้วนอน หลว่าสุขสำราญ ก็ว่าประเทศ ใจความว่าประเทศ
สุขสำราญอยู่ข้างฟ้าฝ่ายทิศห้วนอนหรือทิศใต้) ให้ราชทูตนำไป
ถวายเสียมหลอกก็อ่อง และรับสั่งว่าทางมาจากเสียมหลอกก็ต้อง
ข้ามทะเลไกลลำบาก นำสิ่งของในแผ่นดินประเทศมาให้ก็ไม่ง่าย เรา
ขอให้ผ่อนลงเสียบ้าง เจ้าประเทศที่อยู่ไกลจะได้เห็นว่าเรากรุณา
แต่คราวนี้ได้นำสิ่งของมาแล้ว จะให้เอากลับไปเสียมหลอกก็
ลำบาก เพราะฉะนั้นจึงได้รับไว้ตามธรรมเนียม แต่สิ่งของใน
แผ่นดินประเทศที่เอามาเป็นเครื่องบรรณาการคราวนี้ มีผ้าสบงจิ๋ว
รูป ผ้าม้วน รูปหอม ครั่งหลัวอย่าเอาของที่กล่าวนี้มาเป็นเครื่อง
บรรณาการเลย

ในปีนั้นราชทูตมาถึงเมืองกวางตุ้ง ขออนุญาตซื้อลวดทอง
เหลือง พระเจ้าสั่งให้ยื่นเรื่องได้รับสั่งให้เจ้าพนักงานอนุญาต

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑ เบี้ยสินลี้ภัย (ตรงกับเดือน ๘
ปีมะโรง พ.ศ. ๒๒๗๕ ตรงรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ) เสียมหลอ
ก๊กอ่อง เขียนเลิกพะละเจียวกั๊ พะละมาฮู้ลกควนสือเอี้ยวช
ย่าพูอาบ ขันครองราชสมบัติ ให้ขุนนางหลงขามลิกวาช
(หลงสำฤทธิวาท) เป็นราชทูตนำราชสาสน์กับสิ่งของในพื้น
ประเทศมีช้างมาข้างหนึ่งถวายเป็นเครื่องบรรณาการ

ราชทูตพูดกับลี้บู (เสนาบดีกระทรวงชนบทธรรมเนียม) ว่า
เหตุด้วยต้องข้ามทะเลลำบากจึงเอะเชิงมาแต่ข้างหนึ่ง และเมื่อ
ครั้งก่อน ๆ ประทานหมิงเหล็งได้เผา (เสื้อสีดำแพรหมิงตั้งปัก
ลายมังกร) ไปให้ก็เก็บเอาไว้ที่เสงอินเต้ง (หอไว้ของพระราช
ทาน) ข้านานหลายชั่วคนมาแล้ว เหลือกำลังจะรักษาอันตราย
ขอความกรุณารับประทานอีกเสื้อหนึ่งหรือสองเสื้อ

บัดนี้ก๊กอ่องทำบุญสร้างวัดทุกปีต้องการใช้ทองเหลือง ขอ
ความกรุณาเลิกข้อบังคับเสียชั่วคราว จะได้หาซื้อที่เมืองกวางตุ้ง

ขุนนางผู้ใหญ่หรือไม่ยอมอนุญาต แต่ได้รับสั่งพระเจ้า
เกาจงสุนฮ่องเต๋ว่า ทางมาจากเสียมหลอกก๊กต้องข้ามทะเลไกล เขา
มีความตั้งใจมาส่งเครื่องบรรณาการ สิ่งของตอบแทนเพิ่มเติมตาม
ธรรมเนียม เอาแพรหมิงตั้งเพิ่มขึ้นให้อีก ๔ ม้วน ที่ขออนุญาต
ซื้อทองเหลือง ว่าก๊กอ่องจะใช้ในการทำบุญสร้างวัด เราให้ทอง

เหล็องหนัก ๘๐๐ ซึ่งเป็นรางวัลโดยความกรุณา แต่ครั้งหลัง
อย่าเอาของสิ่งนี้ตั้งเป็นธรรมเนียม (บัญชีรายละเอียดเพิ่มของ
ตอบแทนมีอยู่ตอนปลาย)

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๘ ยี่มชุดเก้งว้าย (ตรงณเดือน
๑๑ ปีกุน พ.ศ. ๒๒๔๖ ตรงรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ)

ขุนนางเจ้าพนักงานรับรับสั่งพระเจ้าเอกเจงฮองเต๋ว่า พา
ณิชเสียมหลอกักเอาข้าวสารบรรทุกเรือมาจำหน่ายที่หม้ง (เมือง
ฮกเกี้ยน) มาโดยความตั้งใจ เราเพิ่มกรุณาพิเศษนั้นควรตั้งขึ้น
เป็นธรรมเนียมต่อไปภายหน้าเรือพวกจั่วเอี้ย (ต่างประเทศ) มี
ข้าวสารมาถึง ๑๐,๐๐๐ เกียะแล้ว เงินค่าภาษี ๕๐ ส่วนให้ลดเสีย ๕
ส่วน แม้นมีข้าวสารมาแต่ ๕,๐๐๐ เกียะ เงินค่าภาษี ๑๐ ส่วนให้ลด
เสีย ๓ ส่วน

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑๑ เปี้ยอันเก้งว้าย (ตรงณเดือน ๑๑
ปีชวด พ.ศ. ๒๓๔๕ ตรงรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ) พาณิชเสียม
หลอกักเอาข้าวสารบรรทุกเรือมาจอดทอดสมออยู่ที่หม้งไฮ้ (ปาก
น้ำเมืองฮกเกี้ยน) จำนวนข้าวสาร ๔,๓๐๐ เกียะก็มี ๓,๘๐๐
เกียะเศษก็มี สินค้าสิ่งอื่น มีตะกั่วอ่อน ตะกั่วแข็งไม้ฝาง
มาด้วย

ขุนนางฮกเกี้ยนเจียงกุน (นายทหาร) ชื่อเขียนเถียว ทูล
พระเจ้าเอกเจงฮองเต๋ว่า เรือบรรทุกข้าวสารมาแต่เสียมหลอกัก
ไม่ถึง ๕,๐๐๐ เกียะตามกำหนด มีสินค้าสิ่งอื่นมาด้วย แต่ยังไม่ได้

เก็บภาษี ธรรมเนียมที่ตั้งไว้มันต้องผ่อนผันเสียใหม่

พระเจ้าเอกเจงฮองฮ่องเต้รับสั่งว่า ชาวเสียมหลอกก็ล้อเรือข้ามทะเลมาไกลควรเพิ่มกรุณาพิเศษให้ ถ้าภาษีสินค้าที่มีมาในเรือ ๑๐ ส่วนให้ลดเสีย ๒ ส่วน

ต่อมาอีกปีหนึ่ง (ตรงกับพ.ศ. ๒๒๕๐ ตรงกับรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ) ขุนนางฮกยู (ปลัดเทศาภิบาลมณฑลฮกเกี้ยน) ซัดตันได้สวทูลพระเจ้าเอกเจงฮองเต๋ว่า พวกพาณิชหมิง (เมืองฮกเกี้ยน) ไปซื้อข้าวสารเสียมหลอกก็กลับมาพูดว่า เครื่องไม้ในเสียมหลอกก็ราคาถูกลงที่สุด ควรไปต่อเรือเอามาไว้ใช้เมื่อให้เจ้าพนักงานได้ส่วนก็ถูกต้อง แด่นั้นมาเรือพาณิชเสียมหลอกก็ไปมามิได้ขาด

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑๔ ถึงซิดงวัย (ตรงกับเดือน ๘ ปีมะเสง พ.ศ. ๒๒๕๒ ตรงรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ) เสียมหลอกก็อ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย พระเจ้าเอกเจงฮองเต้ประทานป้ายกระดานป้ายหนึ่ง อักษรมีว่าอ๋ยมฮกผินพวน (เอี่ยมร้อนแรง, กล้าหาญ ฮกว่าอ่อนน้อม เคารพ ผินว่าพึ่งพิงพวน ว่าเจ้าประเทศน้อย ใจความว่า ความกล้าหาญควรเป็นที่เคารพของเจ้าประเทศน้อยทั้งปวง) ให้ราชทูตนำไปถวายเสียมหลอกก็อ่อง (บัญญัติรายละเอียดเพิ่มเติมของตอบแทนมีอยู่ตอนปลาย)

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑๖ ซินปี (ตรงกับมะแม พ.ศ. ๒๒๕๔ ตรงรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ) ขุนนางหมั่งตัก (เทศาภิบาลมณฑลชกเกียน) ทูลพระเจ้าเภาจงสุนฮ้องเต๊ว พวกพาณิชไปซื้อข้าวสารมาแต่เสียมหลอก๊กประมาณ ๒,๐๐๐ เจียะ ให้เจ้าพนักงานไปตรวจดูก็ถูกต้อง ขุนนางผู้ใหญ่หารือว่าจะรางวัลยศศักดิ์ให้พระเจ้าเภาจงสุนฮ้องเต๊วก่อนอนุญาต

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑๘ กุ่ยอ้ายย้งว้ย (ตรงกับเดือน๔ปีระกา พ.ศ. ๒๒๕๖ ตรงรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ) เสียมหลอก๊กอ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย ทูลขอประทานหยินเซียม (โสมคน) เองหุ (ขนโค) เหลียงเบ๊ (ม้ามีไฟเท้า) และขอคุณธรรมเนียมขุนนางไหลก่า (จันทน์) ด้วย ขุนนางผู้ใหญ่หารือไม่ยอมอนุญาต และสั่งราชทูตว่ากลับไปเสียมหลอก๊กแล้ว แจ้งแก่เสียมหลอก๊กอ่องให้ระมัดระวังรักษาขนบธรรมเนียม เคารพโดยซื่อสัตย์

พระเจ้าเภาจงสุนฮ้องเต๊วรับสั่งถึงขุนนางผู้ใหญ่ว่า สิ่งของในพื้นที่ที่ส่งมานั้นรับไว้ตามธรรมเนียม สิ่งของตอบแทนก็ตามธรรมเนียมครั้งก่อน แต่เพิ่มหยินเซียมให้ไปด้วย รางวัลราชทูตนั้นเลี้ยงโต๊ะ (บัญชีรายละเอียดเพิ่มเติมของตอบแทนมีอยู่ตอนปลาย)

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๒๒ เตงท้าว (ตรงกับฉลู พ.ศ. ๒๓๐๐) เสียมหลอก๊กอ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย

(บัญชีรายละเอียดเพิ่มเติมของตอบแทนมียู่ตอนปลาย)

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๒๗ หิมโง้ว (ตรงกับกเมย พ.ศ. ๒๓๐๕ ตรงรัชกาลพระเจ้าเอกทัศ) เสียมหลอกก็อ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๓๐ อัดอัวจ้งวัย (ตรงกับเดือน ๑๒ ปีระกา พ.ศ. ๒๓๐๘) เสียมหลอกก็อ่องให้ขุนนางบ่เอียงช่งทั้งออพ่ายเป็นราชทูต นำราชสาสน์กับเครื่องบรรณาการมาถวาย

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๓๑ เปียซุด (ตรงกับจอ พ.ศ. ๒๓๐๙) เสียมหลอกก็อ่องให้ราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย สิ่งของตอบแทนนั้นตามธรรมเนียมและให้เพิ่มเติมอีกบ้างเล็กน้อย

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๔๖ ชินทวเจียงวัย (ตรงกับเดือน ๓ ปีฉลู พ.ศ. ๒๓๒๔ ตรงกับรัชกาลพระเจ้ากรุงธนบุรี) เสียมหลอกก็เจียงเต้เจียว (พระเจ้ากรุงสยาม เรียกว่าเจียงนั้นกรุงจีน ยังไม่ได้ยกย่องเต้เจียว พระนามเจ้ากรุงธนบุรีที่บอกไปในภาษาจีน) ให้หลังปีไช่ชาฉี่ (หลวงพิไชยวารี) กับเฮ้อกั๋งตุต (อกั๋งตุตเป็นอุปทูต) สองนายเป็นราชทูตนำเครื่องบรรณาการมาถวาย ทูลว่าตั้งแต่ถูกพวกเมียนฮุย (โจรพม่า) มาย่ำยแล้ว ถึงได้แก้แค้นทดแทนได้อาณาเขตต์มาก็จริง แต่เชอวงศ์ของเจ้านายนั้นสูญสิ้น พวกขุนนางพร้อมใจกันยกเต้เจียวขึ้นเป็นใหญ่ จึงจัดสิ่งของในพนประเทศส่งมาถวาย เป็นเครื่องบรรณาการตามธรรมเนียม

ขุนนางผู้ใหญ่รับสั่งพระเจ้าเอกเจ้าน้องเต๋ว่า เราแจ้งว่าเสียมหลอกก็เจียงให้ราชทูตลงเรือข้ามทะเลมาแต่ทางไกล เห็นได้ว่ามีความเคารพนับถือ แล้วขุนนางผู้ใหญ่ก็เขียนหนังสือตอบราชสาสนตามข้อความราชสาสนเดิม

พระเจ้าเอกเจ้าน้องเต๋ทรงเห็นว่า ทางมาแต่เสียมหลอกก็ต้องข้ามภูเขาที่สูงและข้ามทะเลที่กว้าง ประทานโตะเลี้ยงราชทูตสองวัน

ระยะทางเสียมหลอกก็มาส่งเครื่องบรรณาการ ทางผ่านเมืองกว้างตั้งมาเกียซอ (กรุงปักกิ่ง) กรุงเสียมหลอกก็อยู่ที่ศตะวันตกเฉียงห้วนอนมณฑลกว้างตั้ง เดินเรือไปทางทะเล ๔๕ วัน ๔๕ คืบ จึงถึง ลงเรือที่แม่น้ำอำเภอเฮียงชวักยู่แขวงมณฑลกว้างตั้ง ตั้งเข็มตรงอักษรโจ้ว (ทิศห้วนอนหรือทิศใต้) ใช้ใบตามลมทิศปลายดินหรือทิศเหนือออกทะเลชิตจิ๋วเอีย (ทะเลจีน) ๑๐ วัน ๑๐ คืบ จึงถึงทะเลอานหล่า (ทะเลญวน) ในระหว่างนั้นมีภูเขาชื่อว่หลอภูเขาหนึ่งไปอีก ๘ วัน ๘ คืบถึงทะเลเมืองเจียมเสียบ ไปอีก ๑๒ วัน ๑๒ คืบถึงภูเขาใหญ่ชื่อคุนหลุนภูเขาหนึ่ง ต้องกลับใบตามลมทิศตะวันออกเฉียงปลายดินหรือเฉียงเหนือ แลศัรษะเรือไปฝ่ายทิศตะวันตก ตั้งเข็มอักษรปักดินอักษรจีนสามส่วน (ทิศตะวันตกเฉียงห้วนอนหรือเฉียงใต้) ไปอีก ๕ วัน ๕ คืบถึงทะเลแม่น้ำจันชวักกั้งไหลตก ไปอีก ๕ วัน ๕ คืบถึงปากน้ำแม่น้ำเสียมหลอกก็ให้เรือเข้าไปในแม่น้ำเสียมหลอกถึงระยะทาง ๒๐๐ ลี้ถึงน้ำจืด ไป

อีก ๕ วันก็ถึงเสียมหลอเสียบ (เมือง)

เสียมหลอก็กมีภูเขายักษ์ใหญ่อยู่ฝ่ายทิศตะวันตกเฉียงห้วนอน
หรือเฉียงใต้ น้ำในเสียมหลอก็กออกจากภูเขายักษ์ห้วนอนหรือ
ทิศใต้ไหลมาลงทะเล

เมืองขึ้นเสียมหลอก็ก เมืองโซ้งกาล้า (สงขลา) หนึ่ง เมือง
เชกเกียบ (ไชยา) หนึ่ง เมืองตกคูน (นครศรีธรรมราช) หนึ่ง
เมืองไต้หน้ (ตานี) หนึ่ง ข้อความต่อไปนี้ เป็นถ้อยคำของ
เจ้าพนักงานเรียบเรียงหนังสือบันทึนเห็นทงเกล้า

ข้าพเจ้าทั้งหลายได้ตรวจดูเรื่องเสียมหลอก็ก มีต่อเนื่องมา
แต่ครั้งวงศ์สุยวงศ์ถัง สมัยโน้นเรียกว่าเซี่ยะไท่วกัก ด้วยครั้ง
พระเจ้าสุยทางเต้ พระเจ้าสุยเอียงเต้ขึ้นครองราชสมบัติปีฉลู
(ตรงกับจุลศ. ๑๑๓๒ ลำดับกษัตริย์ที่ ๒ วงศ์สุยขนานนาม
แผ่นดินเรียกว่าไต้เงียบ (แผ่นดินไต้ ๑๒ ปี) ขุนนางสุนฉิงจูซื้อ
ข้อเสียงจูงไปถึงเซี่ยะไท่วกัก ได้ความว่าเซี่ยะไท่วกักต้องแซ่
ซุหน หรือเห็นว่าเซี่ยะไท่วกักต้องนับถือหุดก่า (พุทธศาสนา)
จึงคาดคเนว่ากักต้องมีแซ่เหมือนหุด

ครั้นตรวจดูประวัติสถานราชทูตเสียมหลอก็กมีปรากฏว่าชาว
เสียมหลอก็กมีชื่อไม่มีแซ่ การก็ล่วงเลยช้านานมาพม่ามีเสียแล้ว
จะมีแซ่หรือไม่มีแซ่ข้อความก็ไม่ถูกต้องกัน แต่ชาวเสียมหลอก็ก
นั้นเชื่อสาขายาวหูหล้า ด้วยหนังสือหล้าขอมเรื่องนานาประเทศ

ซึ่งอยู่ชายทะเลหัวนอนหรือทิศใต้ ว่าหล้าถักนั้นเดิมสตรีเป็น
 อ่อง ขนานนามว่าสัวเหียะ หนังสือเหมงอ่องถ่ายสกกทงเค้า ยก
 ช้องผู้หญิงเสียมหลอกักกว่ามีสติปัญญายิ่งกว่าผู้ชาย หรือจะเป็น
 ขนบธรรมเนียมชาวหล้าต่อเนื่องมา

เสียมหลอกักได้เป็นไมตรีกับตงหัว (กรุงจีน) มาแต่ครั้ง
 วงศ์หงวนวงศ์เหม็ง ครั้นถึงวงศ์เซ่งเดซานุภาพก็แผ่ไพศาล และ
 รับสั่งให้ราชทูตบรรทุกข้าวสารมาจำหน่าย ประหนึ่งว่าทำทานให้
 ราษฎรในอาณาเขตได้รับความร่มเย็น ถึงเมื่อครั้งเจียนหัวขุนนาง
 ในวงศ์เหมงไปเที่ยวเก็บเอาของพิเศษตามประเทศซึ่งอยู่ชายทะเล
 มากี่ไม่มีประโยชน์ จะเอามาเปรียบนั้นผิดกันประหนึ่งฟ้ากับดิน

แต่เสียมหลอกักอ่องดำรงประเทศอันไพบล ความซื่อ
 สัตย์ไม่มีผู้ใดเสมออยู่ในระหว่างนานาประเทศฝ่ายทิศหัวนอนหรือ
 ทิศใต้ก็ถักถักกันกับอันหล้าถัก.

บัญชีรายละเอียดเพิ่มเติมของตอบแทน

เมื่อแผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑

เพิ่มเสื่อยศทำด้วยแพรหมั่งตง ๕ เสื่อ

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑๔

เพิ่มแพรหมั่งตงแผ่น ๒ ม้วน

„ แพรกิมจิงตง ๒ „

„ แพรเซียมตง ๒ „

„ แพรกิม ๔ „

เครื่องใช้ทำด้วยหยก ๖ ชุด

เครื่องใช้ทำด้วยกระเบื้องม้าเล่า ๒ ชุด

(พนักลายแก้วลายแดงสูงโปนเป็นดอก)

เครื่องใช้ทำด้วยกระเบื้องฮวลลัง ๔ ชุด

(พนักลายแก้วลายสีต่างๆ สูงโปนเป็นดอก)

หินฝนหมึกทำด้วยหินสงฮวย ๒ สำรับ

เครื่องแก้ว ๑๐ ชุด

ถ้วยชาม ๑๔๖ ชุด

ในปีนั้นส่งหมี่ ชะนั้เผือก มาเป็นเครื่องบรรณาการ เพิ่ม

เติมแพรไขว้ตง ๒๐ ม้วน

แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๑๘

เพิ่มหยินเซียม หนัก ๔ ชั่งจัน

„ แพรตง ๑๐ ม้วน

๓ แพรกิม	๑๐ ม้วน
๓ เครื่องใช้ทำด้วยหยก	๔ ชุด
๓ เครื่องใช้ทำด้วยกระเบื้องม้าเถา	๒ "
๓ เครื่องใช้ทำด้วยกระเบื้องฮวลึง	๖ "
๓ ตั้งล้วนอี (ทำด้วยทองเหลืองสำหรับ ฝังไฟฤดูหนาว	๒ สำหรับ
๓ เครื่องแก้ว	๑๐ ชุด
๓ ถ้วยชาม	๑๔๐ ชุด
แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๒๒	
เพิ่มแพรหมั่งตง	๒ ม้วน
๓ แพรกิมตง	๒ "
๓ แพรเซียมตง	๑ "
๓ แพรเผยนกิม	๑ "
๓ แพรโปยชตง	๔ "
๓ เครื่องใช้ทำด้วยหยก	๑ ชุด
๓ เครื่องใช้ทำด้วยกระเบื้องม้าเถา	๑ "
๓ เครื่องใช้ทำด้วยกระเบื้องฮวลึง	๑๓ "
๓ ถ้วยชาม	๑๔๐ "
แผ่นดินเขียนหลังปีที่ ๒๓ และปีที่ ๓๑	
เพิ่มเติมของตอบ	
แทนนเหมือนปีที่ ๒๒	

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์

ท่าพระจันทร์

พระนคร

นายสนั่น บุณยศิริพันธุ์ ผู้พิมพ์โฆษณา

พ.ศ. ๒๔๘๒

